Poslanica Hebrejima

Prepričano,
objašnjeno,
za danas.

GOOD NEWS

Poslanica Hebrejima

Prepričano, objašnjeno, za danas

Hans-Jörg Ronsdorf

Svršeno je!

Tetelestai

Iv 19,28-30

Opis knjige: Poslanicu Hebrejima prepričao sam vlastitim riječima, to jest prenio sam je tako da je ujedno objašnjavam. Kao da je pokušavam kratko i sažeto objasniti ili protumačiti. Tekst koji je pritom nastao ima otprilike tri puta više riječi od klasičnoga prijevoda Biblije.

Ovo prepričavanje želi biti pomoć da se poslanica bolje razumije. Ono ne zamjenjuje biblijski tekst. Zato uvijek čitajte i ovu poslanicu Novoga zavjeta u nekom klasičnom prijevodu Biblije. Pod time mislim na prijevode kao što su npr. Einheitsübersetzung, Lutherov prijevod, prijevod Elberfelder ili Schlachter (njemački prijevodi Biblije).

1. izdanje, siječanj 2026. (njemačko izdanje), Albis 6½, 87477 Sulzberg, ISBN njemačkog izdanja: 978-3-9826027-0-7

Narudžbe, pitanja, kontakt: hj-ronsdorf@t-online.de

Poslanica Hebrejima

Ova se neobična poslanica ne može usporediti ni s jednom drugom u Novom zavjetu[1]. Kao „missing link" (prijelazni oblik) ona stoji između Staroga i Novoga zavjeta. Drugim riječima: ona je komentar koji preuzima povijest i žrtveni kult Izraela. Promatra ga i uspoređuje s novom i daleko boljom stvarnošću otkupljenja po Isusu Kristu. Za Izraelce, prije svega za Židove u prvom stoljeću koji su vjerovali u Mesiju Isusa, to je bilo silno važno. Dobro su poznavali svoju povijest i svoje bogoslužje. Možda je među primateljima bilo i bivših svećenika i levita. **Je li Isus, Raspeti, tako su se možda ponekad pitali i sumnjali, doista bio Mesija? Je li njegova krvava smrt na križu mogla spasiti, pa čak biti konačna žrtva?**

Ima li antička poslanica, upućena Hebrejima, nama danas na Zapadu što reći? Pogotovo kad su njezine teme ukorijenjene u hebrejskoj Bibliji, takozvanom Starom zavjetu? Kad je riječ o anđelima, pustinji, savezu, krvi i žrtvi? Svakako, jer inače ova poslanica ne bi ušla u Novi zavjet. Ima onih koji kažu da je ova poslanica jednako važna kao ona Rimljanima. Drugim riječima, kršćanskoj vjeri mnogo bi nedostajalo kad je ne bi bilo.

1. Odsad skraćeno NZ.

Židovski pogled na evanđelje

Zamislite židovske kršćane, neke možda čak bivše svećenike iz Hrama u Jeruzalemu. Ne znamo gdje su se zemljopisno nalazili, kao što ne znamo ni tko je napisao poslanicu. Svijet je za Židove odavno postao drukčiji. Kovčega saveza odavno više nije bilo u Svetinji nad svetinjama u Hramu. A je li Hram u vrijeme poslanice još postojao, sporno je.

Žrtveno bogoslužje ustanovio je Bog po Mojsiju. Hram, kult, Jeruzalem, očekivanje Mesije – sve je to činilo nacionalni identitet ovoga malog naroda i svakoga pojedinog Židova. Sada su neki došli do vjere u Isusa, u kojem su prepoznali Mesiju. To je za njih promijenilo sve. Svi ostali Židovi odbacivali su toga Isusa, ta oni su ga i razapeli. Stajati na strani toga Raspetoga nije olakšavalo život. Počeli su diskriminacija i progoni. Ti se kršćani iz židovstva više nisu mogli usredotočiti na vidljivo, materijalno bogoslužje u Hramu. Kao sljedbenici Mesije više nisu bili dio židovskoga naroda. Njihovo uvjerenje i novi identitet i njihov Mesija bili su čista stvar vjere, ništa opipljivo, ništa više vidljivo.

U toj napetoj situaciji, koja je trajala već nekoliko godina, sve je više rasla napast da odustanu od vjere u Mesiju i da se vrate staromu i vidljivomu. Život bi opet postao lakši, religija bi bila poznata, židovski bi narod opet bio njihov dom, a oni bi opet bili dio sinagoge.

Zato poslanica hrabri da ustraju i izdrže. Ona pokazuje koliko su bolji i veći nebesko bogoslužje i nebeski grad, štoviše, cijeli Novi savez. Poslanica oštro upozorava na odustajanje i otpad od vjere, jer nakon toga postoji opasnost da se čovjek nikada više ne vrati.

Pisac se bori za srca primatelja: mnogim usporedbama, podsjećanjima na povijest i jedinstvenim prikazom blagoslova i bogatstva Novoga saveza.

Kako je danas? Počelo je postkršćansko doba. Kao Isusov sljedbenik koji ga otvoreno priznaje, čovjek je stranger, stranac. Ako se ne prilagodi, postaje doista teško priznavati Isusa kao jedinoga donositelja spasenja i Bibliju kao mjerilo za život. Zato je poruka poslanice danas aktualna u našem zapadnom društvu.

Glavni pojmovi i teme

Za nas, koji nismo Židovi i kao čitatelji jedva poznajemo povijest i obrede Izraela, slijedi nekoliko uvodnih misli o pojmovima koji u poslanici imaju važnu ulogu.

Anđeli

Na početku poslanice, u prva dva poglavlja, Isus se više puta uspoređuje s anđelima. Piscu je stalo do toga da dojmljivo pokaže kako je on veći od svakoga anđela. On nije stvorenje kao anđeli. Čak ni onda kad je Bog Sin postao čovjek. Dakle smrtan, pa čak i pogubljen na križu. Anđeli su „silni u snazi", jači su od ljudi. Oni su duhovi koji nisu podložni tvarnosti i smrti kao mi ljudi od krvi i mesa. Mesija Isus postao je manji od anđela, jer je postao čovjek i doista umro. No Bog ga je uskrisio, izveo ga iz mrtvih i uzvisio iznad anđela. Kao **Bog Sin** on je to oduvijek bio. On je Stvoritelj vidljivoga i nevidljivoga svijeta. Ali kao čovjek od krvi i mesa on sada dobiva rang i mjesto s Božje desne strane, daleko uzvišen iznad anđela. To počasno mjesto, s kojega će vladati, dijeli s nama, jer nas naziva svojom braćom i sestrama.

Da bismo barem donekle razumjeli svijet anđela iz židovske perspektive, slijedi nekoliko primjera biblijskih tekstova koje je korisno pročitati. Kako o tome govori hebrejska Biblija, to jest Stari zavjet? Nebeske vojske cjelina su svih anđeoskih bića. One stoje Bogu na službu i izvršavaju njegovu volju. U svijetu anđela postoje različiti nazivi, pa i imena i redovi i službe. Anđeli se mogu odlučiti da služe Bogu ili da se od njega okrenu. Bog je davno, nakon pometnje jezika u Babelu, sinovima Božjim povjerio narode, ali oni nisu ispunili svoju zadaću, tražili su vlastitu slavu i nisu pomogli ljudima:

Pnz 32,8-9 (Post 11,1-9); Ps 82,6-7; Post 6,1-3.

1 Kr 22,19-23; Job 1-2.

Ps 148,1-5; Job 38,4-7; Iz 14,12; Neh 9,6; Dn 4,10-20; 7,9-10; 8,16; 9,21; 10,13.21; 12,1; Post 1,26 („nas" je nebesko vijeće pred Božjim prijestoljem / oko njega).

Usporedba Isusa s anđelima u ovom je obliku jedinstvena u NZ-u i pitamo se zašto je to potrebno tako opširno. Nama se čini sasvim samo po sebi razumljivim da je Isus veći ili viši od anđela. Ali ovdje se treba pokušati uživjeti u židovske čitatelje. Za njih je Isus Mesija na neki način bio i novost koja je u njihovoj okolini, gdje je Isus bio potpuno odbačen, stalno bila

dovođena u pitanje. Poslanica se obraća njihovoj slici svijeta i time ozbiljno shvaća biblijsku stvarnost. Ta je stvarnost danas i posvuda nevidljiva zbilja koja okružuje i nas.

Bog je suvereni vladar, ali je nakon gradnje Babilonske kule narodima dodijelio anđele, koji se nazivaju sinovima Božjim, da ih vode i poučavaju u pravu i pravednosti. No oni su svoju zadaću loše ispunili i zloupotrijebili je u svoju korist i za vlastito štovanje (Ps 82). Zato se kaže da budući svijet, dakle svijet koji će biti obnovljen, više neće biti podložan anđelima. Oni su zakazali i Bog je postavio Mesiju-kralja Isusa da vlada. S nama otkupljenim ljudima uz njega.

Jedan od najvećih i najmoćnijih sinova Božjih jest đavao. Sa svojega je visokog položaja otpao u pobuni protiv Svevišnjega. Postao je neprijatelj i ubojica ljudi, ali je po Mesiji i njegovoj smrti pobijeđen (2,14).

Prva dva poglavlja pokazuju kako smo mi, smrtni ljudi i grješnici, smrću Mesije oslobođeni i sada postajemo njegovi drugovi, to jest prijatelji Mesije. Postali smo njegova obitelj. S njim ćemo u budućnosti vladati. Drugim riječima: Krist nije samo veći i slavniji od anđela. Sjedinjeni s Mesijom-kraljem i mi ćemo biti postavljeni iznad anđela i zauzet ćemo njihovo povlašteno mjesto ili ga čak nadmašiti. Pavao kaže da ćemo suditi anđelima. To je ovim Židovima moralo okrenuti sliku svijeta naglavačke. Isplatilo se, dakle, priznavati Isusa. Za kršćane iz naroda vrijedi ista povlastica.

Veliki svećenik

Veliki svećenik ključna je osoba levitskoga žrtvenog kulta. Aron, Mojsijev brat, bio je prvi veliki svećenik, a naslijedili su ga njegovi sinovi i sinovi njihovih sinova. Krist se u Poslanici Hebrejima tumači kao pravi i veći i vječni veliki svećenik. Veliki svećenik zastupa narod pred Bogom i vodi bogoslužje. Nosio je posebnu odjeću i upadljiv naprsnik u koji je bilo umetnuto 12 dragih kamenova. Oni su predstavljali 12 plemena od kojih se sastojao izraelski narod.

Odmah na početku poslanice upućuje se na veliko Isusovo djelo koje ga s pravom čini tim jedinstvenim svećenikom: **On je izvršio očišćenje od grijeha** (1,3). Grijeh, prijestup i obredna nečistoća bili su u izraelskom narodu problem za koji je moralo postojati rješenje. To jednako vrijedi za cijelo čovječanstvo, jer nas grijeh odvaja od Boga i onemogućuje zajedništvo s njim. To se očišćenje od grijeha tijekom poslanice produbljuje i obrazlaže kao dio veličanstvene poruke evanđelja.

Kaže se da je to djelo Gospodina Isusa Krista za nas otkupljenje i spasenje (2,3.10; 5,9; 7,25; 9,28). I oslobođenje iz ropstva (2,15) prema budućoj slavi (2,10). **Spasenje nije postignuto u pobožnosti i svečanosti žrtvenoga bogoslužja u Hramu, nego užasno okrutnom i krvavom smrću na križu, koju je**

on podnio za nas. Pred vratima Jeruzalema (2,9; 13,12). Plod toga Isusova spasonosnog djela opisuje se različitim pojmovima:

Vječno otkupljenje (oslobođenje, u 9,12.15), **oproštenje** (9,22; 10,18), **dokinuće / uklanjanje** grijeha (poništenje 9,26), **pomirenje za grijehe** (izvršiti pomirenje za grijehe, 2,17), **posvećenje** (učiniti svetim, posvetiti, 2,11; 10,10.14.29; 13,12), **očišćenje** (1,3; 9,14.22; 10,2 usp. 10,22).

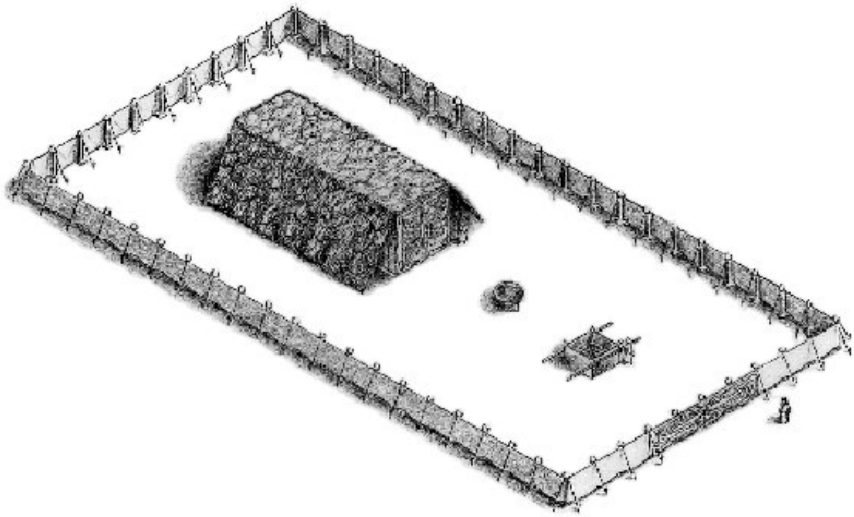
Krist nije samo veliki svećenik, nego i sam žrtva. U oba slučaja on dokida prvi, odnosno stari sustav žrtava i saveza. On je posljednji veliki svećenik, jer živi vječno, a njegova je žrtva jedincata i tako savršena da dokida i uklanja grijeh.

Kao veliki svećenik on nije samo riješio problem grijeha, nego se sada i zauzima za nas u teškoćama naše svakodnevice. I vodi nas u bogoslužju koje je sada nebesko, gdje mi kao novi Božji narod u vjeri pristupamo Bogu s duhovnim žrtvama zahvale i hvale u klanjanju.

Sinaj, pokretni hram, lutanje pustinjom

Pod Sinajem je cijelu godinu taborovao narod koji je bio oslobođen iz egipatske zemlje i izveden takozvanim izlaskom. Ovdje je Bog svojemu narodu dao poseban identitet kao svojemu kraljevskom svećeničkom narodu. Ovdje im je dao svoj Zakon i ovdje im je dao svoj savez (npr. Izl 19 i 20).

Pokretni hram, koji se naziva i Šatorom sastanka, bio je šatorsko svetište. Bio je ograđen, odnosno okružen predvorjem. Šator u sredini obuhvaćao je Svetinju i Svetinju nad svetinjama, u kojoj je stajao kovčeg saveza. Bilo je to sveto mjesto gdje je Bog prebivao u oblaku svoje prisutnosti. Na kovčegu saveza, koji se naziva njegovim prijestoljem, stolovao je kao kralj svemira i kralj svojega naroda.

Pred šatorom su bili veliki žrtvenik i veliki umivaonik. Ovdje se odvijalo obredno žrtveno bogoslužje Izraela. Poslije, kad Salomon u Jeruzalemu gradi Hram, raspored je isti, samo veći.

Poslanica Hebrejima odnosi se na to šatorsko svetište. Ono je izrađeno prema vrlo točnim i konkretnim Božjim uputama. Sav je materijal narod darovao, a obradili su ga mnogi nadareni majstori.

Melkisedek

Kao niotkuda u povijesti praoca Izraela, patrijarha Abrahama, pojavljuje se lik koji se zove Melkisedek (Post 14). Bio je svećenik Boga Svevišnjega, davno prije nego što je postojalo Mojsijevo ili levitsko svećeništvo Izraela. Ujedno je bio i kralj Salema, Jeruzalema, prije nego što je postao Davidov grad. Više od toga o toj osobi ne znamo. Upravo se tom okolnošću služi pisac poslanice, slijedeći u tome 110. psalam, koji kaže: **Ti si svećenik dovijeka po redu Melkisedekovu.** Taj prastari kralj-svećenik postaje konačna pralika Isusa. Isus nije mogao biti svećenik, jer je bio iz kraljevskoga plemena Judina, a ne iz plemena Levijeva, odnosno iz Aronove obitelji. Zato Bog ustanovljuje taj novi svećenički red, koji traje zauvijek i zamjenjuje prijašnji red. Tako će Isus, Sin Božji, Mesija, zauvijek biti pravi kralj-svećenik. Ne samo za Izrael, nego za cijeli svijet. Njegova je svećenička služba dovela do savršenstva.

Novi savez

Bog je sa svojim narodom, koji je oslobodio iz Egipta, na gori Sinaju sklopio savez. Tim se savezom Bog povezao sa svojim narodom, ako hoćete, oženio se njime. Taj je savez imao obveze koje su bile izražene u Deset zapovijedi i u još drugima. Držati te zapovijedi bio je uvjet saveza. No ubrzo nakon što su ušli u savez, prekršili su prvu zapovijed i načinili sebi idola, zlatno tele. Taj je događaj simptom činjenice da ni Izrael ni čovjek kao takav nije u stanju sve te zapovijedi uvijek držati. **Zato je Bog, jer je takav kakav jest, obećao Novi savez, koji više ne ovisi o onome što mi jesmo ili činimo ili možemo.**

Novi savez, kojemu je posrednik, odnosno posredovatelj Isus, Sin Božji, ima ponešto zajedničko sa starim. No glavna je razlika u tome što uvjet ispunjenja nije to da Izrael ispuni Zakon, nego Bog ispunjenje veže isključivo uz sebe i svoja obećanja. Novi je savez bezuvjetan, jer je usidren jedino u Božjem obećanju i jamstvu po djelu Isusa Krista. Zakon se čovjeku više ne stavlja pred oči da ga ispuni vlastitom snagom, nego se Zakon sada upisuje u srce i ispunjava u Božjem narodu snagom Božjega Duha. Problem grijeha u Novom se savezu jednom zauvijek rješava oproštenjem (8.-10. poglavlje).

I mi, narodi, zajedno s Izraelcima kojima je poslanica upućena, postavljeni smo u taj savez i blagoslovljeni. Na to mislimo i toga se redovito spominjemo u Gospodnjem objedu, takozvanoj Gospodnjoj večeri, za stolom Gospodnjim. Za ove bi Židove povratak u Stari savez, uz napuštanje, odnosno odbacivanje Novoga saveza, bio golem gubitak i korak natrag.

Žrtve u starom izraelskom hramskom kultu

Jesu li primatelji poslanice imali problema sa sablažnjivošću Isusove smrti na križu? Je li im nedostajao smisao križa i jesu li možda žalili za logikom očišćenja i otkupljenja koju su poznavali iz svojega žrtvenog kulta?

Poruka evanđelja glasila je: **Isusov zemaljski život, njegova krvava smrt na križu, njegovo uskrisenje od mrtvih i potom uzvišenje s Božje desne strane imaju sveobuhvatan spasonosni učinak i značenje.** Njegova je protuslika, odnosno pralika žrtveni kult staroga Izraela. Kristova se smrt razrađuje u usporedbama i suprotstavljanjima.

Novi i bolji svijet Poslanice Hebrejima stoga je stvaralačka sinteza i antiteza povijesti i obrednim predajama Izraela. Za nas u 21. stoljeću sve je to daleko i strano našoj kulturi. Ali za kršćane iz židovstva u 1. stoljeću to je bila bliska i velika tema, o kojoj je za njih mnogo ovisilo. Grijeh je, jednako kao

nekoć obredna nečistoća, uvijek trebalo ukloniti da bi se odnos obnovio i da bi ga se moglo pozitivno iskusiti.

Za to su postojale žrtve životinja, koje su se morale prinijeti u slučaju nekoga prekršaja ili prijestupa. Bilo za pojedinca, bilo za cijeli narod. Ipak, a to je vrlo važno uočiti: tko je griješio svjesno ili namjerno, npr. idolopoklonstvom, preljubom, ubojstvom, žrtvovanjem djece, nije se mogao očistiti nikakvom žrtvom. Bilo je prekršaja za koje nije bilo žrtava za očišćenje od grijeha. Za takve svjesne grijehe posljedica je bila smrtna kazna. To bitno ograničenje u Novom savezu više ne postoji.

Krv žrtvene životinje imala je najvažniju ulogu. Duša, to jest život, nalazi se u krvi i ona izvršava pomirenje za grijehe. *Za Izraelce je krv bila simbol života.* **Upravo je ta životvorna snaga prolivene krvi – a ne smrt životinje – vodila do promjene (usp. Lev 17,11). Život neokaljane životinje utjelovljivao je snagu da obnovi pogrešan život grješnika.** Bez smrti životinje nedostajala je krv za pomirenje za grijehe.

Pomirenje za grijehe doslovno znači „pokriti". Doista, grijeh se pokriva (savršenim/čistim) životom žrtve. Nakon što je prijestup koji razdvaja pokriven, prepreka je uklonjena i put za obnovu odnosa između dviju strana je slobodan.

Neke su se žrtve spaljivale na žrtveniku, potpuno ili djelomično. **Spaljivanjem su žrtvene životinje prelazile u nevidljivi, duhovni svijet Boga, kojemu su se žrtve prinosile. Vatra ponekad znači Božji gnjev nad grijehom. Ali u žrtvenom kultu nikada nije riječ o gnjevu, nego o pomirenju za grijehe, to jest o pokrivanju i čišćenju grijeha.** Krv žrtve očišćavala je od grijeha onoga ili one koji su prinosili žrtvu. To odgovara pomirenju za grijehe, odnosno čišćenju od grijeha i prijestupa. Nije riječ o zamjeničkim žrtvama kazne ili zadovoljštine (žrtvama satisfakcije). Žrtve se nisu prinosile zato što bi Bogu te žrtve trebale. Ljudima su te žrtve bile potrebne da bi bili oslobođeni, odnosno očišćeni od svojega prijestupa i obredne nečistoće.

Poslanica Hebrejima pokazuje da su žrtve životinja nažalost samo podsjećale na grijehe. Savršeno, konačno djelotvorno očišćenje nije se moglo izvršiti. Te su mnoge žrtve neizrečeno upućivale na posljednju žrtvu, koja se međutim razvila i izvršila posve drukčije nego što se očekivalo.

Upravo Poslanica Hebrejima pokazuje kako Bog nasilnu smrt (engl. victim) Isusovu prihvaća i posvećuje kao njegovo potpuno i dobrovoljno predanje samoga sebe (engl. sacrifice). Krv Mesije koji umire i koji je umro, predanje njegova života i tijela vrhunac su Božje volje za spasenjem i Božjega spasonosnog djelovanja. Sam nam Bog daruje svojega Sina. Za Boga je to konačno i savršeno rješenje našega problema grijeha.

Što god mi kao ljudi 21. stoljeća mislili o toj logici spasenja – to je jedino rješenje problema grijeha za ljude i za cijeli kozmos. I naši se grijesi krvlju Isusovom, prolivenom prije 2000 godina, opraštaju, pokrivaju i uklanjaju.

Njegov bezgrješni i sveti, njegov predani život ima takvu vrijednost da Petar govori o dragocjenoj krvi Isusovoj i misli upravo to: ta krv može izvršiti pomirenje za sve grijehe i zauvijek ih ukloniti.

Žrtvu za grijeh i žrtvu za krivnju (golubicu, ovcu, kozu, ovna od sitne stoke ili govedo/junca) čovjek je donosio od svojega imetka i prinosio. Prinosio Bogu, da bi čovjek bio očišćen od grijeha. No na kraju je žrtvovana životinja bila Božji dar. Bog je darovatelj svih darova, pa tako i žrtve za prijestupnika, a time i spasenja.

U 9. i 10. poglavlju Isusova je žrtva središnja tema. Postaje jasno da, gledano unatrag, nakon Isusove smrti, stari sustav žrtava nije mogao dovesti do savršenstva. On je stalno podsjećao na grijehe i obredno onečišćenje s obzirom na sveto mjesto gdje je Bog prebivao. No Isusova krv – ona stoji za njegov bezgrješni, sveti i savršeni život – čisti nas i posvećuje potpuno i zauvijek. Čak i ako se njegova smrt ni najmanje nije mogla usporediti sa svečanim obredom žrtvovanja u Hramu. **Za Boga je dobrovoljno predanje njegova Sina sve do smrti savršena žrtva.**

Žrtve životinja, kako kažu psalmist i prorok, Bog zapravo uopće nije htio. Ljudske žrtve pogotovo nikada. Utjelovljenje Sina Božjega, njegov sveti i Bogu posvećeni život, njegova dobrovoljna mučenička smrt uzeti zajedno savršena su žrtva koja grijeh u punom smislu riječi dokida.

I još jednom: ta krv čisti i od onih grijeha koji su učinjeni svjesno, namjerno i podignute ruke. To je najveća razlika u odnosu na Stari savez. Ta je razlika bitna i oslobađajuća, jer ne preostaje nijedan grijeh koji se ne može oprostiti.

Ako sve to vrijedi za Izrael, kakve to sada veze ima s nama, s narodima? Vrlo mnogo, jer sve što je Mesija izvršio, sve što je u starom žrtvenom kultu upućivalo na njega, vrijedi i za nas koji nismo Židovi. Sve što je obećano tim kršćanima iz židovstva u 1. stoljeću vrijedi bez ograničenja i za nas. Kao i oni, vjerujemo u židovskoga Mesiju. Upravo je zato i za nas važno da tu posebnu poslanicu čitamo sa zanimanjem i da je ozbiljno shvatimo. Čak i ako ju je na nekim mjestima teško razumjeti.

Veliki dan pomirenja

Od svih svečanih blagdana, odnosno blagdanskih vremena Izraela, postoji jedan koji odskače od ostalih. Na njega se Poslanica Hebrejima posebno odnosi u 9. i 10. poglavlju. To je JOM KIPUR, najveći blagdan, koji se još i danas slavi u sekularnoj državi Izrael. Doduše bez Hrama i bez žrtava.

JOM HAKIPURIM, kako se zapravo zove, najveći je židovski blagdan, najsvetiji dan u cijeloj godini; na njemačkom se naziva „dan pomirenja" (Tag der Versöhnung). Riječ KIPUR dolazi od hebrejskoga korijena „K-P-R" i složena je po značenju. Može se prevesti kao: **premazati, pokriti, izvršiti pomirenje za grijehe, očistiti od krivnje, očistiti od grijeha i odvratiti**. Taj se korijen nalazi i u riječi KAPORET, kako se zove poklopac kovčega saveza. To je mjesto pomirenja za grijehe. Na tu zlatnu ploču poklopca i pred nju škropila se krv. Bog je stolovao u oblaku na tom kovčegu saveza i primao je tu žrtvu.

Što se događalo toga dana? Bio je to godišnji „novi početak", „reset" za život u svetištu i oko njega, za svećeničku obitelj i cijeli narod. Radilo se o tome da se očisti od obrednih onečišćenja koja su kontaminirala sveto mjesto Božjega prebivališta. Bog i kralj Izraela jest Sveti, čije je prijestolje i prebivalište u šatorskom svetištu (ili poslije u Hramu) moralo biti sačuvano od svakoga onečišćenja ili očišćeno. Ta onečišćenja nisu bila svjesni grijesi, nego obredna, upravo često nesvjesna dodirivanja.

Kao što kaže sam pojam, toga se dana krvlju žrtve grijeh pokriva, izvršava se pomirenje za grijehe za svećenike i za cijeli narod i omogućuje se novi početak.

To „očišćenje od grijeha" išlo je zajedno s pokajanjem, s obraćenjem i ispovijedanjem grijeha. Čisti žrtveni kult bez unutarnjega sudjelovanja i suosjećanja nije bio Božje rješenje problema grijeha.

Pri tome u odnosu na ostalo žrtveno bogoslužje postoje dvije posebnosti.

Jedna je ta da je veliki svećenik samo taj jedan put u godini (dvaput tijekom toga obreda) ulazio u najunutarnjije svetište, ondje gdje je stajao kovčeg saveza. Ondje je škropio krv žrtava pred kovčeg saveza i na nj, na pomirilište (Rim 3,25).

Za narod se žrtva sastojala od *dva* jarca. Jedan je bio za Boga. Njegova se krv unosila u najunutarnjije svetište. Drugi se jarac živ odvodio u pustinju. Ali tek nakon što su nad njim, odnosno na nj, uz polaganje ruku, ispovjeđeni i izgovoreni grijesi naroda i tako simbolično prešli na životinju. Životinja se odvodila u pustinju, na mjesto smrti, onamo kamo grijeh pripada. Grijesi naroda tako su bili uklonjeni i odneseni. Tako je narodu, koji je već prije toga obreda postio, bila dana neka vrsta odrješenja, nakon što su ispovjedili svoje grijehe i nakon što su žrtve bile prinesene. No to je vrijedilo samo godinu dana. Obred se ponavljao svake godine. Tu sada nastavlja pisac Poslanice Hebrejima i može objaviti da je po Kristu jednom zauvijek izvršeno pomirenje za grijehe, koje se nikada više ne mora ponavljati.

Ništa od onoga što je Krist učinio nije samo simbolično ili slikovito ili sjena stvarnosti. Sve je to stvarnost i vrijedi i traje zauvijek. S Mesijom

om pojavila se apsolutna Božja zbilja u životu i umiranju ovoga pravog čovjeka. Tako bi se cijeloj poslanici kao naslov mogle dati Isusove riječi koje je izgovorio na križu: Svršeno je!

Vjera

Cijelo je jedno poglavlje posvećeno vjeri i pouzdanju. Ne samo u poučnim rečenicama, nego u životu davnih predaka tih kršćana iz židovstva. Vodeći likovi Izraela jesu junaci vjere, koji trebaju biti njihovi uzori. Konačno, sam je Mesija najveći i ujedno životu najbliži uzor. Čak ni Mesija nije bio pošteđen kušnje, napasti i potrebe za vjerom.

Živjeti bez vidljivoga svetišta, bez vidljivoga grada i bez toga da se Židov poistovjećuje sa svojim narodom velik je izazov. Jer sada je ono što je za Isusova sljedbenika vidljivo u budućnosti. Ništa više nije vidljivo ni opipljivo. Vidljivi su samo još braća i sestre u vjeri, zajednica vjernika.

Ustrajati u vjeri, nikada ne odustati, sačuvati nadu, uvijek iznova u srcu i zajedno s braćom i sestrama u vjeri ostvarivati bogatstvo u Kristu i stavljati ga pred oči, da bismo tako rasli u duhovnoj zrelosti – to je poruka Poslanice Hebrejima.

Poglavlje 1

Bog je progovorio u Sinu – on ne šuti

Pogledajte unatrag, vi Hebreji, sjetite se! Vaša je povijest živa. Od samoga početka govorio je Jahve Bog. Ne samo jedanput. Na mnogostruke i dojmljive načine. Nije šutio, nego se objavljivao po prorocima tako da ga se nije moglo ne čuti. Često ih je slao. Oni su prenosili njegove riječi. Ali to je vrijeme sada prošlo. Jer Bog Sin došao je i progovorio svijetu. Da, Bog je govorio po proroku koji je Sin. Na način kao nikada prije. Bila je to posljednja proročka riječ, ali božanski savršena – a time i mjerodavna riječ. **Samo je on, vječni i utjelovljeni Sin, mogao biti ta riječ. Bila je to najveća poruka, koja nadilazi sve. Da, sam je Sin bio poruka. Za Izrael i za cijeli svijet.**

On je doista Sin, jer je postavljen za baštinika svega. Njemu je oduvijek sve pripadalo, ali i kao Sinu Čovječjem uskoro će mu u budućnosti sve pripadati. Sve je stvoreno po Sinu. Za to ga je ovlastio Bog Otac. U onome što Sin jest i što čini, on je savršen odsjaj i zračenje Božje slave. Ta neshvatljiva Božja slava došla je u zemaljsku i tjelesnu stvarnost i prisutnost čovjeka Isusa. U Sinu, u Isusu, objavljuje se i pokazuje Božja slava. Vidljivo, iskustveno, opipljivo. Ono što se dosad o Bogu moglo spoznati samo djelomično, malo-pomalo, po prorocima, to sada u Isusu postaje savršeno jasno. On je kao otisak pečata koji potvrđuje Božju poruku. **Vječni Bog upravo je onaj koji je došao u Isusu. Kakvoga smo upoznali Isusa, takav je Bog oduvijek bio. I takav će uvijek biti.**

Sve što je Sin stvorio od njega i živi. Kao na pupčanoj vrpci. Sve postoji samo po njemu – po njegovoj moćnoj riječi života i svemoći. Sve je u njegovoj ruci. On drži u ravnoteži svemir, prostor i vrijeme. Sve će dovesti do veličanstvenoga cilja. Zato je došao.

Sin, Isus Krist, osobno je dao svoju krv za prijeko potrebno očišćenje od naših grijeha. **Plaćeno njegovim svetim i jedinstveno savršenim životom.** On je **omogućio nemoguće**. O tome ću još često govoriti. Jer je to tako važno. Zato je kao Sin Čovječji zauzeo najuzvišenije počasno mjesto. Ono je s desne strane Božjega veličanstva. Na njegovu vječnom prijestolju u nebeskom svijetu.

Isus i anđeli

Anđeli nadmašuju ljude moću i utjecajem. No sada je **čovjek** Isus postao veći i moćniji od njih. Dobio je izvrsnije ime. To ime stoji za njega samoga. Za Sina. Tim imenom, koje izražava ono što on jest, nadvisuje sve anđele. Nikada ne izjednačujte Isusa s nekim moćnim anđelom.

Svjedočanstvo proroka i psalama o Sinu

To pokazujem sa sedam navoda iz psalama i proročkih riječi.

Dobio je od Boga izvrsniji rang i ime. Jer je li Bog ikada nekomu anđelu rekao ono što se kaže o Mesiji-kralju u 2. psalmu: „*Ti si moj Sin, ja te danas rodih*"? Nije! **On, Sin, nije imao početka niti je bio stvoren, nego je na jedinstven način donesen na svijet.** Kao neshvatljivo utjelovljenje i očovječenje Jahvino, rođen od Djevice Marije.

Ili, na primjer, u 2 Sam 7, gdje se o Davidovu potomku kaže: „*Ja ću mu biti otac, a on će meni biti sin*"? Obje se riječi u proročkoj širini i dubini ne ispunjavaju u Davidovu sinu Salomonu, nego samo u Isusu. Te riječi upućuju na njegovo utjelovljenje. I na njegovo uskrsnuće i uzvišenje za kralja svemira! **Bog će svojega jedinstvenog Sina Isusa s nebeskoga prijestolja ponovno uvesti u vidljivi svijet, na nastanjenu zemlju.** To neće doživjeti samo svi ljudi. Svi će anđeli pri tom događaju pokazati svoje strahopoštovanje i divljenje, pokloniti mu se i iskazati mu čast i klanjanje. Upravo je tako bilo već pri njegovu prvom dolasku – kad je Bog Sin postao čovjek.

O anđelima Bog kaže u 104. psalmu: „*Anđele svoje činim vjetrovima i šaljem ih. Oni su moji sluge, koje činim plamenovima ognja.*" A o svojem Sinu kaže nešto sasvim drugo. On nije kao anđeli stvoren, oblikovljiv i promjenjiv. Jer on, Prvorođenac, nikada nije imao početka. Riječima iz 45. psalma o Sinu se kaže: „*Prijestolje je tvoje, Bože, čvrsto i iznad svega, bez početka i bez svršetka, od vijeka do vijeka. Žezlo, palica tvoje vladavine, jest pravednost. Tvoja je kraljevska vladavina pravedna. Jer Isus je ljubio Božju pravednost iznad svega i mrzio bezakonje kao nitko drugi.* **Zato ga je Bog pomazao uljem radosti i klicanja. Pozvao je njega za kralja, nikoga drugoga. Ni jednoga anđela. On je Pomazanik, Mesija, Krist." A mi smo njegovi drugovi, ne anđeli!**

O Sinu Bog govori riječima 102. psalma: „*Ti si u početku stvorio svemir, on je djelo tvojih moćnih ruku. No on će propasti, a ti ćeš ostati. Sve stari i trune, kao iznošen plašt koji se smota i zamijeni. Svemir će biti preobražen i zamijenjen, da se ne raspadne. Postat će nov po Sinu.* **A ti, Sin, ti si isti, Nepromjenjivi, čije godine nikada ne prestaju i kojemu nikada ne treba obnova**."

Je li Bog ikada nekomu anđelu izrekao riječi iz 110. psalma: „*Sjedni uza me na prijestolje i budi siguran, dolazi dan kad ćeš svoje noge staviti na sve svoje neprijatelje, kao na podnožje*“? **On dobiva počasno mjesto. On će vladati. Ne anđeli.**

Anđeli jesu i ostaju stvorena duhovna bića. Stvoreni da služe. Da, oni su tu da pomažu i stoje uz one koji čekaju puno i konačno spasenje. Pomažu onima koji su na teškom putu prema vječnoj kraljevskoj vladavini Sina, kad on bude uveden u svijet. Prema vječnom Božjem počinku. Ondje oni baštine i primaju svoje puno spasenje.

Anđeli su već često služili vjernicima i čine to svaki dan. Kao što su to činili i Isusu.

Poglavlje 2

Nepodijeljena pozornost Sinovoj riječi

Budući da smo na putu prema tom velikom cilju spasenja, moramo još više i pomnije paziti na ono što smo čuli u evanđelju. Inače ćemo, kao brod, promašiti sigurnu luku. Proklizati mimo cilja. Doživjeti brodolom u vjeri. Skrenuti s puta vjere.

Po anđelima nam je, nama Hebrejima, Mojsijev Zakon predan na gori Sinaju. Bilo je nazočno nebesko vijeće anđela. A riječi Zakona bile su jasne: tko ih vrši, živjet će. Tko ih ne vrši, umrijet će. Postoji pravedna odmazda za sve što činimo – na temelju Zakona koji nam je predan po anđelima. **Ali ako veliko spasenje, izbavljenje koje nam je darovano po Sinu, olako zanemarimo ili stavimo na kocku, štoviše prezremo, što onda?** Kako onda još možemo umaknuti pravednom Božjem sudu? Kamo onda još možemo pobjeći?

To je spasenje došlo i započelo po našem Gospodinu Isusu. On je navješćivao evanđelje o kraljevstvu. Nakon svoje smrti i svojega uskrsnuća ovlastio je svoje učenike, svjedoke koji su sve vidjeli i čuli, da posvuda navješćuju izvršeno i veliko spasenje. Oni su i nama potvrdili radosnu vijest o kraljevstvu i spasenju, kojom je Isus započeo. Sve do danas sam Bog potvrđuje tu poruku nadnaravnim znakovima i čudesima. On to čini izlijevanjima Duha Svetoga, ali i neobičnim silnim djelima. Gdje god se ta riječ navješćivala i vjerovala i gdje god se navješćuje i vjeruje, djelotvorna je sila Božja i sila njegova kraljevstva. **Ti događaji ne dopuštaju drugi zaključak osim da ta poruka dolazi od samoga Boga. Na tu Sinovu riječ trebate paziti! On je bio posljednji, ali ujedno najveći prorok, jer je on Sin.**

Sin i anđeli

Još jednom o anđelima. Bog je zemlju nekoć stavio pod vlast čovjeka – a ne pod vlast anđela. Ni budući svijet nije povjerio anđelima niti im ga je darovao u baštinu. U 8. psalmu kaže se: „*Što je čovjek da ga se spominješ, ili sin čovječji da se brineš za nj? Učinio si ga malo manjim od anđela – od elohima, od* **stvorenih** *sinova Božjih –, ali si ga slavom i časti okrunio; sve si mu podložio pod noge.*“ To je vrijedilo za Adama i njegove potomke. **No on i oni nisu bili dorasli tom pozivu. Nasuprot tomu, to se u savršenstvu odnosi na Sina, koji je postao čovjek.** Ako je Bog Sinu, Mesiji Isusu, **sve** povjerio i podložio, ne preostaje ništa

što mu nije podložno. Dakle ni anđeli. Sve je sve. Jedinstveni, neusporedivi i pomazani čovjek Isus, Sin, vladat će budućim svijetom.

Doduše, **danas još ne** možemo vidjeti i doživjeti tu sveopću kraljevsku vladavinu Isusovu u njezinoj nezamislivoj veličini. Ali jednoga dana doći će i to. Kad dođe njegovo vrijeme. Ali ono što **već sada** spoznajemo u vjeri i očima srca jest ovo: Isus, koji je u svojem zemaljskom životu slabosti i siromaštva bio niži od anđela. Koji je za sve i za svakoga pretrpio smrt i okusio svu gorčinu nasilne smrti na križu. Za sve nas. Kako bi tako Božja milost bila na korist cijelomu stvorenju. I zato što je učinio nemoguće, dobrovoljno dopustio da ga razapnu i umro, sada je okružen Božjom slavom i čašću, štoviše, okrunjen pobjedničkim vijencem slave.

Veliko spasenje po Sinu

To je i posve u skladu s voljom Boga – po kojem je i za kojega je sve stvoreno – da njega, Mesiju Isusa, učini savršenim po njegovim patnjama na zemlji. Savršeno sposobnim da bude naš Spasitelj i savršeno sposobnim za njegovu nebesku službu i djelovanje kao velikoga svećenika za nas, o čemu ću još opširno govoriti. Nije anđeo, nego je Sin stvorio veliko spasenje, izbavljenje. Ne riječju, nego predanjem svojega života. **On, Isus, začetnik je, predvodnik, štoviše kapetan našega spasenja. Kao taj Snažni on nas, mnoge sinove i kćeri, nezaustavljivo i pobjednički vodi k nebeskoj slavi, koja nam je prije bila zatvorena. Mnogo** je ljudi koje on izvodi iz ropstva u slobodu i Božji počinak.

Sin, mi i anđeli

Krist nas je posvetio i izveo k Bogu. Sve dolazi od Boga, koji je svojega Sina kao čovjeka rodio na zemlji. Kao i nas, svoje sinove i kćeri. **Zato se Mesija kao čovjek pred anđelima, koji su moćniji i kao besmrtni nadmoćni ljudima, ne stidi nazvati nas ljude svojom braćom i sestrama.** *U nebeskom vijeću anđela, elohima, on otvoreno ispovijeda, kao što kaže 22. psalam: „Tvoje slavno ime, Bože,* **svojoj braći i sestrama** *navijestit ću; usred nebeskoga vijeća anđela, a i otkupljenih, zapjevat ću ti hvalu.*“ Na drugom mjestu kaže se: „Ja ću se pouzdati u njega, u Boga koji je htio imati tu novu obitelj.“ Na križu su mu se rugali da se samo pouzda u Boga kako bi bio spašen: on se kao nitko drugi pouzdavao u svojega Boga, koji ga nije spasio od pogubljenja. Umro je. Ta strašna smrt donijela je ovaj čudesni plod, kao što kaže Iz 8: „*Evo, ja i djeca koju mi je Bog dao za braću i sestre.*“ Mesija nas sve, svoju veliku, štoviše nebrojenu ljudsku obitelj, predstavlja nebeskom vijeću anđeoskoga svijeta. **Umjesto da se nas**

stidi, zbog toga što nam je potrebno spasenje, zbog naše slabosti i tjelesne prolaznosti, on čini suprotno: objavljuje i slavi to što je zauvijek povezan s nama.

Kako je moglo doći do takva krvnoga srodstva i prisne povezanosti? Kako je to bilo moguće? On, Sin od vječnosti, postao je posve i potpuno čovjek. Naše je ljudsko i smrtno postojanje u potpunosti učinio svojim, tako da je bio ono što smo mi. Osim grijeha. S njim nije imao nikakve veze, kao što je i dokazao. Čak nam je i u umiranju postao jednak, ali ne zbog grijeha. Njegova poslušnost i njegovo predanje značili su njegovu smrt.

Smrt, đavao i strah od smrti

Mi smo ljudi iz dana u dan podložni smrti i strahu od smrti. A on je došao da pobijedi đavla, koji ima vlast nad smrću. Smrt ide đavlu na ruku. Njemu se smrt sviđa, jer bespomoćno izručenoga čovjeka baca u strah i užas. Ali Sin je došao da slomi moć naše smrti i našega straha. On je **pobijedio** đavla njegovim vlastitim oružjem, time što je sam umro. Tako je mogao osloboditi sve one koji su cijeli život bili u tjeskobi savjesti i u strahu od smrti pod Zakonom, koji nikada ne mogu ispuniti. **Sada je mračna moć smrti slomljena za sve koji slijede predvodnika našega spasenja, Isusa Krista. Jedan sveti, bezgrješni čovjek morao je dobrovoljno umrijeti i tako provaliti u noć smrti, opljačkati kraljevstvo smrti i učiniti ga svojim vlastitim kraljevstvom.** Iako mi još umiremo, smrt je za nas izgubila svoje beznadno, mračno lice; naprotiv, ona nam mora služiti, jer će nas, kad umremo, dovesti Kristu u nebeski svijet. Naš kapetan spasenja pobijedio je đavla i oteo mu njegovu moć i njegovo oružje: u njemu je sloboda od grijeha i smrti!

Veliki svećenik kakvoga još nikada nije bilo

Njemu nije bilo stalo do spasenja anđela. Sin Božji nije anđeo, nego je postao čovjek. On se brine za potomstvo, za Abrahamove potomke, vi Hebreji. Riječ je o vama, ali i o svima koji vjeruju kao Abraham. Jer u Abrahamu je blagoslov bio obećan i narodima. A svi koji vjeruju Abrahamova su djeca.

Zato još jednom kažem da je Isus u svemu – naravno, osim u grijehu – morao postati jednak svojoj braći i sestrama. Samo je tako mogao postati milosrdan, suosjećajan i vjeran veliki svećenik za nas pred Bogom. Što je on učinio za nas? **Izvršio je pomirenje za naše grijehe i uklonio ih. Izvršio je očišćenje od grijeha. Tako se to – kao pralika Isusa – događalo svake godine u Hramu u Jeruzalemu na veliki Dan pomirenja za izraelski narod. No on je**

ispunjenje. On je pribavio milostivo oproštenje naših grijeha. Savršeno, jednom zauvijek.

On nije postao **veliki svećenik** samo za naš problem grijeha. Ne, on to ostaje za nas dok ne stignemo do cilja. On nam pomaže na našem putu vjere. On se zauzima za nas kod Boga. On moli za nas. Jer mi smo slabi, okruženi kušnjama i progonima koji nas žele skrenuti s puta i zaustaviti. Te patnje, progone i nevolje on je sam doživio i podnio. Snažnije nego što ćemo ih mi ikada doživjeti. To ga je, kao što sam već rekao, osposobilo za tu velikosvećeničku službu, da bi mogao suosjećati, pomagati i stajati uz nas. Da nije postao čovjek, da nije doživio i podnio ono što mu se dogodilo, nikada ne bi mogao postati takav veliki svećenik.

Poglavlje 3

Zato, svi vi sveti, vi otkupljena braćo i sestre u vjeri, gledajte na Isusa. Na ono što on jest i što čini. Za vas. Usredotočite se na njega. On je naš veliki svećenik za nas pred Bogom. I naš apostol, koji dolazi od Boga i govori nama. Naše ispovijedanje, svjedočanstvo koje naši bližnji zapažaju kod nas, utemeljeno je u njemu – on je sadržaj i poruka. Svi ste vi partneri i dionici Božjega poziva po evanđelju. Božji je poziv došao k vama s neba. I onamo vas on poziva – u svoje nebesko svetište.

Isus i Mojsije

Isus je bio i jest vjeran onomu koji ga je postavio u tu službu i dužnost – kao i Mojsije u svoj kući Izraelovoj, u starom Božjem narodu. No Isus ima veću čast od Mojsija. Isto tako graditelj kuće ima veću čast od kuće koju je sagradio. Svaku kuću, naravno, netko gradi; **a onaj koji sve gradi jest sam Bog. Isus je Bog, koji je sve – i Mojsija i njegovu kuću – stvorio.**

Mojsije je bio vjeran u svojoj službi u toj kući. To je bila pralika i svjedočanstvo onoga što vam je navješteno. A to je Krist, Sin. On stoji **nad** tom kućom. Ne kao Mojsije. On je bio sluga **u** toj kući. **Kuća koju je Krist stvorio i koja mu pripada jesmo mi: njegova obitelj, kćeri i sinovi Božji!**

Ali pazite! To jeste i ostajete samo ako **čvrsto držite** radosno pouzdanje i nadu kojima se tako možemo ponositi – i ujedno ostanete postojani do kraja svojega života. Ili do slavnoga dolaska Mesije.

Mrmljanje u pustinji

Duh Sveti govori u 95. psalmu: „*Danas, kad se oglasi glas Božji, dobro slušajte i činite što on kaže. Umjesto da otvrdnete svoje srce. Tako je, naime, bilo u ogorčenju, u danima kušnje, u pustinji. Tada su me vaši oci kušali, izazivajući me i provjeravajući me u sumnji, premda su četrdeset godina gledali moju vjernost i skrb. Zato sam se rasrdio na taj naraštaj. Rekao sam: uvijek lutaju srcem. Moje dobre putove jednostavno nikada nisu spoznali, a nisu ni htjeli. Tada sam se u svojem svetom gnjevu zakleo: ovaj naraštaj, koji je izišao iz Egipta, neće ući u moj počinak, u obećanu zemlju kanaansku.*“

Upravo zato pazite na sebe da nitko nema tako zlo srce. Srce puno nevjere, spremno na otpad od živoga Boga i od Mesije. Toga Boga i njegovu dobrotu upoznali ste i iskusili po Mesiji Isusu. **Zato se svaki dan međusobno hrabrite**

u ovom kritičnom vremenu punom kušnji. Činite to ustrajno, da nitko od vas ne bude zaslijepljen prijevarom grijeha, zaveden u nevjeru i da ne otvrdne. **Prijevara je vjerovati da čovjek nalazi počinak ako odustane od vjere. Sjetite se: postali smo zauvijek njegovi drugovi, kao prava braća i sestre Mesije Isusa. Može li biti išta više od toga? Ne isplati li se onda odlučno ići dalje u vjeri?** Sve ćemo iskusiti kao istinito i stvarno samo ako ponovno prihvatimo pouzdanje vjere koje smo imali na početku. I ako ga postojano držimo do kraja. I ako ne odustanemo od vjere. Nema prečaca na putovanju prema Božjem počinku.

Božja je opomena: „*Danas, štoviše uvijek, kad čujete moj glas, ne otvrdnite svoga srca kao nekoć u ogorčenju.*“ Tko je to tada otvrdnuo svoje srce i izazivao Boga? Nisu li to bili svi koji su za Mojsijem izišli iz Egipta? Na koga se Bog srdio? Četrdeset godina? Nisu li to bili svi koji su sagriješili i čija su tijela ostala ležati u pustinji? Kojim se Izraelcima zakleo da neće ući u njegov počinak? Upravo onima koji su bili neposlušni i otvrdnuli svoje srce protiv njega. Jasno vidimo da zbog svoje nevjere nisu mogli ući u obećanu zemlju.

Poglavlje 4

Božji počinak, nekoć, danas i u budućnosti

Vi Hebreji, i svi slušatelji i čitatelji ove poslanice: budimo ozbiljno zabrinuti da doista i stignemo u Božji počinak koji nam je on obećao! Ne smijete na putu onamo nazadovati. I prije svega: ne smijete na kraju promašiti cilj. Nama je navještena radosna vijest o budućem Božjem počinku. Kao što je onima nekoć po uhodama navještena vijest o bogatoj zemlji kanaanskoj. Ali njima vijest o plodnosti Kanaana nije ništa koristila. Jer joj nisu vjerovali i bojali su se ući. **Svi mi koji vjerujemo poruci o Mesiji ući ćemo u nebeski počinak.** Ali nekoć je bilo sasvim drukčije. Oni nisu ušli u počinak koji im je Bog obećao. Jer su uvijek iznova otvrdnjivali svoja srca i nisu se pouzdavali u Boga.

Od samoga početka Bog pokazuje da postoji još jedan počinak. Iako su djela njegova stvaranja već na početku bila dovršena. Zato su trebali vjerovati. Mojsije je rekao: „I Bog je sedmoga dana počinuo od svih svojih djela." A ovdje se kaže: „Oni, naraštaj koji je izišao iz Egipta, sigurno neće ući u moj počinak." A nama je obećano da ćemo ući u počinak, ako se pouzdamo. Oni slušatelji radosne vijesti nekoć nisu, međutim, došli do počinka zbog svoje neposlušnosti. Ali Bog je sada ponovno, dugo vremena nakon izlaska iz Egipta, odredio novi dan milosti – novo „danas". Po Davidu on u 95. psalmu obećava, kao što je već prije navedeno: „*Danas, ako čujete njegov glas, ne otvrdnite svojih srdaca.*" Jer da je Jošua, Mojsijev nasljednik i predvodnik Izraela, onaj naraštaj uveo u konačni počinak, on sada više ne bi govorio o drugom počinku. Dakle, sada još uvijek postoji budući subotnji počinak za Božji narod. **Ni sedmi dan stvaranja, subota, ni zemlja kanaanska nisu donijeli konačni Božji počinak. Tek po Mesiji Isusu, koji ponovno dolazi, po njegovoj žrtvi i po njegovoj vladavini, konačni i vječni Božji subotnji počinak postat će stvarnost.** Jer tko jednoga dana uđe u taj subotnji počinak, u taj Božji mir, taj je – kao i sam Bog – počinuo od svojih djela. Tako kako se to moglo vidjeti na početku.

Uložimo, dakle, s pouzdanjem sve da uđemo u njegov počinak. Nitko od nas, kao oni nekoć, ne smije pasti na putu onamo. Nije riječ o grijesima koje nažalost svaki dan činimo. Riječ je o tome da vjerujete u Krista, Mesiju, i da se čvrsto držite njega. Ne puštajte ga. On vas čvrsto drži! Dopustite da vas drži.

Božja živa riječ koja pomaže

Bog nas ispituje, svakoga pojedinoga, imamo li pravu vjeru. Ispituje nas svojom napisanom riječju. Ta je riječ živa i zato djelotvorna. Ona nam govori kao da Bog izravno, osobno govori nama. Pri tome je njegova riječ oštra, štoviše oštrija od dvosjekle oštrice mača. Jer prodire u naš najdublji duševni život. Ona prosuđuje i razotkriva naš najdublji svijet misli i nakane. Taj mač, slikovito rečeno, uspijeva odijeliti dušu i duh, jednako kao zglobove i moždinu. **Tako sami sebe možemo mnogo bolje razumjeti i procijeniti. Ali i prepoznati opasnosti i razoriti ih snagom te riječi – ili ih se jednostavno kloniti.**

U velikom stvorenju nema ničega što Stvoritelj ne vidi. Nijedno stvorenje, nijedan čovjek, ne može se sakriti od Boga ili pobjeći. Svi su pred njim kao goli. Ne možemo ga zavarati. On vidi sve. On poznaje svaku misao i svaki motiv. Njemu smo kao stvorenja odgovorni i jednoga mu dana dugujemo račun.

Naš nas veliki svećenik vodi k prijestolju milosti

Takvo je Božje biće i njegova stvarnost. I premda bismo se zbog toga sada mogli silno bojati, smijemo mirno i hrabro ići dalje. Jer mi imamo – kao Izrael – velikoga svećenika. Ali ne na stari način. Naš je veliki svećenik uzašao kroz nebesa. Da, sve do Božjega nebeskog prijestolja! U nebesko i vječno svetište. On je izvršio pomirenje za sve naše grijehe. Upravo zato čvrsto držimo svoje ispovijedanje Isusa! Naš veliki svećenik može razumjeti naše slabosti, naše strahove i brige, naš umor i iscrpljenost, ali i sumnje i malodušnost. On trpi i suosjeća s nama. On to može kao nitko drugi. *Jer on je bio iskušavan u svemu, cijeli svoj život kao čovjek. Sve do smrti na križu. Bio je napastovan i stavljen na kušnju. Bio je napastovan da odbaci križ i strašne boli i da krene lakšim putem bez križa. Ali on je ostao postojan. Jer nikada nije popustio grijehu i nevjeri. Ostao je bez grijeha i nije sagriješio! To je naš uzor!*

Zato pristupimo hrabro i s pouzdanjem pred Boga. Svejedno gdje se nalazimo. Prijestolje u duhovnoj stvarnosti nije od nas udaljeno ni korak. Sin Božji, koji nas naziva svojom braćom i sestrama, uvijek je **za nas** kod Božjega prijestolja. On nas poziva da slobodno pristupimo **prijestolju milosti**. *Širimo pred tim nebeskim prijestoljem sve brige, strahove, bojazni i sumnje. Zahvaljujmo. Klanjajmo se. Provodimo ondje, kod prijestolja milosti – u vjeri i u Duhu Svetom – vrijeme. Smirimo se – i nađimo njegov mir. Slušajmo njega.*

Njegovo prijestolje **nije** mjesto suda i optužbe. Nego milosti. Ondje smo dobrodošli. Ondje nas čekaju. Odande primamo milosrđe i milost. I to

upravo onda kad su nam potrebni. Bog će uvijek odgovoriti na naše molbe i vapaje. Onako kako je dobro za nas. Ali u svoje vrijeme. U pravo vrijeme! Nikada prekasno! Naša pomoć dolazi od Boga, koji je stvorio nebo i zemlju.

Poglavlje 5

Aron, Krist i Melkisedek

Veliki se svećenik bira između ljudi da se pred Bogom zauzima za ljude. On za njih donosi darove i klane žrtve na žrtvenik. Za grijehe izraelskoga naroda. On sam ima strpljenja i razumije neuke i one koji lutaju, dakle one koji su sagriješili. Jer i on je sam čovjek koji može pogriješiti. Netko tko griješi kao i svi drugi. To znači: on mora prinositi žrtvu i za sebe samoga.

Kod **Isusa** je sasvim drukčije: njega nisu ljudi odredili za velikoga svećenika. Njega je na to pozvao Bog. Kao na početku Arona. O Kristu se kaže u 2. psalmu: „*Ti si moj Sin, ja te danas rodih.*" U 110. psalmu on kaže o njemu: „*Ti si svećenik dovijeka.* **Ne kao Aron, nego kao Melkisedek**."

Kako je izgledao njegov zemaljski život? Što ga je osposobilo da bude veliki svećenik? Što je on imao, a Aron nije? Njegov je život bio ispunjen molitvom. Molbama i vapajima Jedinomu koji ga je mogao spasiti od smrti. Isus je čak s vikom i plačem vapio svojemu Bogu. Tako ga je duboko i teško pogodila patnja. Bio je uslišan. Jer se pouzdavao jedino u Boga i jedino je njega slušao. I bojao ga se i poštovao ga više od svega. I to premda je bio vječni Sin, štoviše Bog – jednak Ocu. Prije nego što je postao čovjek, nije poznavao tu poslušnost. To je za njega bilo novo. Kao čovjek naučio je poslušnost. Bio je poslušan unatoč svim patnjama, otporima i proturječjima. *Ti izazovi nisu bili uzaludni. Jer on je sada na cilju. Savršen na Božjem prijestolju. Iz toga je svetog života i umiranja nastalo nešto jedinstveno. Njegovo je poslanje izvršeno. Za njegove protivnike on je bio povod za razapinjanje. Za nas je on povod i temelj vječnoga spasenja. Na taj je način stvorio konačno, vječno i sveobuhvatno spasenje. Za* sve *koji ga slijede i slušaju.*

Upravo takvoga je svećenika Bog tražio! Isus je sada svećenik na način Melkisedekov. Što to znači, o tome ću još govoriti. Kad je uzašao na nebo, u nebesko svetište, Bog ga je svečano primio i počastio. Bog ga je pozdravio riječima: „*Ti si veliki svećenik kao Melkisedek*". Bog je tako svima dao do znanja da sada napokon ima toga svećenika kakvoga je oduvijek htio imati. **A s tim svećenikom napokon i vječno spasenje, koje je on stvorio svojom krvlju!**

Zrelost i nezrelost

O tome bi se moglo reći još mnogo. Ali to i nije baš jednostavno objasniti. Jer vi ste nažalost postali tromi i nagluhi. I to premda Mesiju već dugo poznajete. **Mogli biste i trebali biste već odavno biti učitelji. Ali vama je potrebno ponovno učiti abecedu Božjih riječi.** I to iz temelja, kao da je slušate prvi put. Treba vam davati mlijeko, kao malim bebama, umjesto prave hrane. Svatko tko – slikovito rečeno – još dobiva mlijeko neiskusan je. On zapravo ne poznaje riječ o Božjoj pravednosti. Ne može je ni razumljivo prenositi drugima. On je kao malo nedoraslo dijete.

Pravi su obroci za **odrasle u vjeri, za duhovno zrele**. Oni su na to navikli i zato su uvježbani razlikovati dobro i zlo, krivo i ispravno. Oni znaju kako i zašto se i u progonu i odbacivanju drže Isusa Krista i njegova evanđelja.

Poglavlje 6

Unatoč tomu sada neću ponovno početi od početka – kao s tablicom množenja za prvašiće. To biste sada očekivali. Ne. Moramo napredovati i odrasti. Spominjem samo nekoliko stvari koje su ispravne i važne. One su vam bile poznate i prije nego što ste upoznali Mesiju. Ali po Mesiji primili ste još mnogo više. *Prihvatite cijelo bogatstvo onoga koji je uzašao na nebo i sjedi na Božjem prijestolju. On je sve izvršio i ujedno nas preobilno obdario.* Nemojte se, dakle, pred svojim sunarodnjacima Židovima skrivati iza tih starih i poznatih stvari u koje i oni vjeruju. Tako samo želite izbjeći njihovo protivljenje i skloniti mu se s puta, da vas ne bi prepoznali kao sljedbenike Mesije Isusa.

Određene početne nauke moramo sada već jednom ostaviti za sobom i ne počinjati ponovno od početka: s pokajanjem od mrtvih i beskorisnih djela i obreda koji ne mogu spasiti; s vjerom u Boga; s naukom o pranjima ili o polaganju ruku; ili s naukom o uskrsnuću mrtvih i vječnom sudu. Ako Bog dade vremena i prilike, i o tome ćemo opet govoriti. *A sada je riječ o tome da spoznamo i čvrsto držimo veličinu našega nebeskog velikog svećenika i ono što je izvršio i što čini za nas.*

Otpad od Mesije i posljedice

Nažalost, ima takvih koji ponovno otpadaju od vjere u Mesiju i vraćaju se u židovstvo. I to premda su jednom bili prosvijetljeni, spoznali Mesiju, konkretno doživjeli, štoviše okusili nebeski dar Duha Svetoga. Premda su slušali Božju riječ i razumjeli je. Mogli su čak vidjeti i doživjeti čudesna djela budućega novog Božjeg svijeta. *Ipak su otpali od Krista. To je kao da su – kao nekoć u Jeruzalemu – Mesiju još jednom sami sebi razapeli.* I to jasno pokazali svojim bližnjima Židovima, koji odbacuju Isusa. Izložili su Isusa i svoju vjeru sramoti. Za takve ljude, koji na taj način napuste vjeru i vrate se u život pod Zakonom i k mrtvim djelima, gotovo je nemoguće ponovno naći slobodu i milost Kristovu.

Povrće, trnje i čičak

Slika koja dobro predočuje život vjere, ali i otpad od Krista, jest ova: oranica često prima kišu i Božji blagoslov i, zahvaljujući suncu i kiši, donosi korisno i jestivo povrće. Ali ista oranica može unatoč kiši dati da raste i samo trnje i čičak. Nikomu to nije potrebno. Mogu čak i raniti. Trnje i čičak, dakle, nisu

dobar znak. Prije neka vrsta prokletstva. Na kraju se onda sve spali. Tko otpadne od Krista, takoreći je nalik toj zemlji. Unatoč blagoslovu koji je iskusio, unatoč dobrom plodu koji je možda nekoć donio, sada donosi još samo korov.

Pouzdanje u Hebreje

Braćo i sestre u vjeri, ljubljeni od Boga: sada svjesno govorim tako nedvosmisleno i oštro. Ali kod vas vidimo dobre plodove. Vama pripada Gospodinovo spasenje. Kako bi Bog mogao biti nepravedan i zaboraviti ono što ste učinili za njega i za svete? Njegovo ime, Mesiju, vi ljubite. To se može vidjeti po vašim djelima, po vašem služenju njemu i svetima. Želim da svatko od vas pokaže takvu revnost. Po tome se prepoznaje sigurnost vjere i čvrsto držanje nade do kraja. Tako nećete postati tromi. Budite, dakle, nasljedovatelji onih koji vjerom i ustrajnošću baštine Božje obećanje.

Zakletva i obećanje

Tako je bilo i s Abrahamom. Bog mu je darovao obećanje mnogih potomaka i zakleo se samim sobom: „*Zaista, obilno ću te blagosloviti i silno ću te umnožiti.*“ I budući da je Abraham ustrajao, primio je obećanje – premda je sve govorilo protiv toga i premda je tako dugo trajalo dok se nije ispunilo. Ljudi se zaklinju većim od sebe, Bog samim sobom. Prisega ili zakletva kraj je svakoga protivljenja.

Tako je Bog baštinicima obećanja – a to ste vi – zakletvom samim sobom dokazao i zajamčio nepromjenjivost svoje odluke. Tako po dvjema nepokolebljivim stvarima – naime po njegovoj zakletvi i po obećanju – imamo snažnu utjehu da ćemo stići do cilja. Bog ne može lagati. Potražili smo utočište kod njega, kod našega Mesije. On nam je darovao novu nadu. Ona usmjerava našu vjeru prema onome što je pred nama i što će se sigurno ispuniti. *Ta nada nije pusti san, nije iluzija. Ona nam je kao sigurno i čvrsto sidro. Naša je nutrina povezana s nebom.* Sidro nade *nije usidreno u nama, nego u najunutarnjijem nebeskom svetištu. Kod Božjega prijestolja. Jer onamo je Isus ušao za nas. Kao naša preteča. Onamo ćemo jednoga dana poći za njim. To je naše obećanje. To je naša nada.* Tako se zakleo. Da, on je postao naš veliki svećenik na način Melkisedekov.

Poglavlje 7

Abraham i Melkisedek

Tko je, dakle, taj **Melkisedek**? Bio je kralj Salema, kasnijega Jeruzalema. U Abrahamovo vrijeme. Bio je i svećenik Boga Svevišnjega. Bio je, dakle, svećenik-kralj. On je pošao u susret Abrahamu i blagoslovio ga kad se Abraham vraćao od pobjede nad kraljevima koji su oteli njegova nećaka Lota. Tako je to opisano u Post 14.

Abraham mu je dao desetinu ratnoga plijena. Melkisedek u prijevodu znači „kralj pravednosti". Grad Salem znači i mir. Dakle, on je kralj pravednosti i mira. Ne poznajemo mu ni oca ni majku. Ni rodoslovlje koje bi mu davalo pravo na svećeništvo. **Njega uspoređujemo sa Sinom Božjim. On je veličanstvena pralika Mesije. O Melkisedeku ne znamo ni početak ni kraj njegova života. Tako je i sa Sinom Božjim, Mesijom. Kao Melkisedek, on je svećenik zauvijek.**

Kako je velik morao biti taj kralj kojemu je Abraham, naš praotac, darovao čak 10 posto ratnoga plijena. I Levijevi sinovi, svećenici, po Zakonu imaju pravo i dužnost uzimati 10 posto za svoje uzdržavanje od svoje braće, od svojih sunarodnjaka. I to premda oboje, dakle Levi i narod, potječu od Abrahama i zato svi stoje na istom stupnju. Melkisedek nije čak ni u rodu s Abrahamom, a dobio je od njega 10 posto. Zatim je blagoslovio Abrahama, koji je – kao što sam već rekao – primio obećanje. Na što pri tome moramo paziti: uvijek manjega blagoslivlja veći! Dakle, Abraham je odao čast Melkisedeku, onomu koji je stajao iznad njega!

Leviti, dakle ljudi koji su smrtni, primaju 10 posto. Utoliko je čak i Levi – koji prima desetinu – dao desetinu Melkisedeku. Jer Levi je to učinio neizravno po svojem praocu Abrahamu, kad je Abraham susreo Melkisedeka, premda Levi još nije bio rođen.

Zašto je i za što, dakle, nužan još jedan drugi svećenik, kao Melkisedek? Kad bi ipak oproštenje grijeha, savršenstvo i slobodan pristup u svetište za sve trebali biti zajamčeni levitskim svećeništvom! Na temelju Mojsijeva Zakona. Ako Bog mijenja svećeništvo, ne mora li se onda promijeniti i taj Zakon?

Upravo to kažemo s obzirom na Isusa, koji ne potječe iz plemena Levijeva. On potječe iz plemena Judina. O tom plemenu Mojsije nije rekao ništa što bi na bilo koji način imalo veze sa svećeničkom službom. Sve postaje još jasnije

kad je sada doista postavljen svećenik kao Melkisedek. Levitski se svećenik poziva prema zakonu ljudskih propisa o podrijetlu. **A Isus to postaje snagom neuništiva života! Za Krista, za Sina, Bog svjedoči na jedinstven način: Ti – nitko drugi – svećenik si po redu Melkisedekovu.**

Tako se odgovarajuća Mojsijeva zapovijed o svećeništvu zbog svoje slabosti i beskorisnosti proglašava nevaljanom. Taj Zakon nije doveo do savršenstva. Naprotiv, sada se – po tom novom svećeniku – uvodi bolja nada. Po toj se nadi sada svi približavamo Bogu.

Njegovo postavljenje za svećenika dogodilo se uz Božju zakletvu. Kod onih iz plemena Levijeva nije. Kod Isusa čujemo Boga kako kaže: „*Gospodin se zakleo i nikada mu neće biti žao. Ti si svećenik za sva vremena na način Melkisedekov.*“ U tom položaju i toj ulozi Isus je postao i jamac, štoviše jamstvo i sigurnost boljega saveza. O tome ću odmah opširno govoriti.

U levitskom svećeništvu jedan je svećenik slijedio drugoga, jer su svi oni jednom umrli. Ali on ostaje zauvijek. Njegovo se svećeništvo ne mijenja. Ono se više ne može ni prenijeti ni na koga drugoga. Budući da se njegova svećenička služba nikada ne prekida i ne prestaje, on može sve potpuno spasiti i dovesti do cilja. **Sve koji se po njemu približavaju Bogu u molitvi i klanjanju. On živi zauvijek, da se kod Božjega prijestolja zauzima za njih i da moli za njih.**

Upravo takav veliki svećenik bio nam je potreban. Netko tko nas može dostojno zastupati. Tko je tako svet, tako nedužan i tako neokaljan kao on. Tko je, odijeljen od grješnika, sada postao viši od nebesa. I sjedi na Božjem prijestolju. Netko komu nije potrebno, kao svima prijašnjima, da najprije prinosi žrtvu za vlastite grijehe, a onda za grijehe naroda. *Ne, nije za sebe samoga prinio žrtvu. Za narod je jednom zauvijek na križu prinio sebe samoga.*

Mojsijev Zakon postavlja za velike svećenike ljude koji imaju slabosti. Takve koji griješe. I umiru! Riječ Božje zakletve, koja je došla tek nakon davanja Zakona, postavlja **Sina**. On je za tu službu učinjen savršenim. Svojim životom, svojim umiranjem i krunidbom u slavi. Za svu vječnost.

Poglavlje 8

Glavno od onoga što govorimo jest ovo: **Imamo velikoga svećenika koji je sjeo u nebesku prijestolnu dvoranu, u nebesko svetište.** S desne strane Božjega veličanstva. On je služitelj pravoga svetišta. Ne onoga što su nekoć sagradili ljudi, nego onoga što je stvorio sam Gospodin.

Svaki je veliki svećenik postavljen zato da prinosi darove i klane žrtve. Njih treba da bi vršio svoju službu. Da je Krist na zemlji, ne bi uopće mogao biti svećenik, jer levitski svećenici već prinose darove po Zakonu. Ta levitska služba i njihovo šatorsko svetište odslikavaju nebeske stvarnosti. **Cijeli zemaljski kult i svetište sjena su nebeskih stvari.** Kad je Mojsije podizao taj šator, Božja mu je uputa bila: „*Pazi da sve urediš onako kako sam ti pokazao na gori*“.

Novi savez

Kako je samo nadmoćna služba našega velikog svećenika! Povrh toga on je postao i posrednik novoga saveza. Taj je savez za nas uspostavljen na temelju mnogo boljih obećanja. Da je prvi savez Zakona bio besprijekoran, nikada se ne bi tražio drugi. Jer nekoć, u Jr 31, Gospodin je, koreći svoj narod, rekao: „*Evo, dolaze dani kad ću* **novi savez** *uspostaviti s domom Izraelovim i s domom Judinim. On će biti drukčiji od saveza koji sam sklopio s vašim ocima u dan kad sam vas uzeo za ruku i izveo iz Egipta. Vi niste živjeli u mojem savezu. Tada se više nisam brinuo za vas*.“

Ali ovo je Novi savez koji ću ponovno uspostaviti s domom Izraelovim nakon tih mračnih dana kršenja saveza: **Svoj ću savršeni Zakon usidriti u njihovim mislima. Da, upisat ću ga u njihovo srce. Opet ću biti njihov Bog, kojega poznaju. Oni će biti moj narod. Tada više neće morati poučavati svojega bližnjega: Upoznaj Gospodina, našega Boga! Jer tada će me svi oni, od najmanjega do najvećega, doista poznavati. Bit ću im milostiv unatoč njihovim prijestupima. Nikada se više neću sjećati njihovih grijeha.**

Budući da govori o *Novom* savezu, prvi je učinio starim. Što zastarijeva, stari. Ono uskoro nestaje zauvijek.

Kad Vječni čini i daruje nešto novo, onda je to ujedno nužno i čudesno.

Poglavlje 9

Pojedinosti o bogoslužju u prvom i starom savezu

Prvi je savez imao točne propise za bogoslužje u zemaljskom svetištu. To šatorsko svetište, a poslije i Hram, izgledalo je ovako: u prvom dijelu šatora nalazili su se sedmokraki svijećnjak i stol s kruhovima prinošenja. To je bila Svetinja. Prednji ili prvi šator. Drugi šator, odnosno drugi dio iza druge zavjese, naziva se Svetinjom nad svetinjama: svetinja svetinja. Neposredno pred njim nalazio se zlatni kadioni žrtvenik. A u Svetinji nad svetinjama nalazio se kovčeg saveza. Sanduk od drva, sav obložen zlatom. U njemu je bio zlatni vrč s manom, nebeskim kruhom s putovanja kroz pustinju. I Aronov štap, koji je propupao. Naposljetku, ploče Zakona prvoga saveza. Na sanduku, na oba kraja, nalazili su se kerubini slave, dva anđela od zlata, koji su gledali dolje na poklopac sanduka. On se naziva i pomirilištem. Sve su vam te pojedinosti poznate. Zato ih ne trebam dalje opisivati.

Budući da je šatorsko svetište tako uređeno i podijeljeno, svećenik svaki dan ulazi u prvi dio da vrši svoju službu. U drugi dio ulazi samo veliki svećenik. Samo jedanput u godini. Ulazi s krvlju žrtve. Nju prinosi za sebe samoga i za grijehe naroda. Time Duh Sveti pokazuje da put u Svetinju nad svetinjama nije otvoren, a ni poznat, dok prvi dio ne omogućuje izravan pristup. Prema tome, vrijeme u kojem se vrši sva ta služba beskorisno je s obzirom na vječno spasenje i oproštenje. **Jer svi darovi i žrtve ne mogu rasteretiti savjesti, a kamoli učiniti savršenima one koji ih prinose.** Jer jela, pića i pranja vanjske su stvari koje ne mogu srce učiniti savršenim, očistiti ga ili promijeniti. Ali sada je došlo vrijeme kad čovjek može imati savršenu, očišćenu, štoviše oslobođenu savjest.

Novi svećenik, vječno otkupljenje u nebeskom svetištu

Jer došao je Mesija. Veliki svećenik savršenih stvari. Čija služba donosi savršenstvo. Kao što je proročeno i najavljeno. Došao je za veće, štoviše savršeno svetište. Ne zemaljsko, rukama sagrađeno. Ono uopće nije od ovoga svijeta. Ono više nema nikakve veze ni s krvlju jaraca i teladi. Jer ovdje djeluje Kristova krv. **Nakon što je njegova vlastita krv, njegov vlastiti život, pribavio vječno otkupljenje, on je ušao u nebesko svetište.** Ušao je u snazi i u vječnoj vrijednosti svoje vlastite prolivene krvi. Njegova krv i njegov život u svakom pogledu nadmašuju krv i život životinja. To vrijedi beskrajno više, uopće se ne može usporediti.

I on ne izlazi ponovno iz svetišta kao veliki svećenik u zemaljskom svetištu. On i ne mora ponovno izaći. Jer on je za nas pribavio vječno i savršeno otkupljenje. Nema se što ponavljati.

Ako krv jaraca i bikova i pepeo junice, kojim su se škropili oni koji su dotaknuli mrtvaca, izvana posvećuju – **koliko će više krv Kristova izvršiti pravo posvećenje i predanje.** Jer on se snagom i vodstvom vječnoga Duha dobrovoljno predao Bogu. Žrtvovan na križu. I to bez ikakve mane ili ičega prijekornog. Njegova krv ne čisti i ne posvećuje izvana kao krv žrtvenih životinja. Ne. Ona čisti vašu savjest! I to od mrtvih i beskorisnih djela Zakona, za koja znate da vas ne čine savršenima. *Slobodnom i očišćenom savješću napokon možete služiti živomu Bogu. Oslobođenim i očišćenim srcima.*

Oporuka, baština i čišćenje krvlju

On je postao posrednik novoga, drugoga saveza s Bogom. Jer je umro i prinio sebe za naše otkupljenje od prijestupa pod prvim savezom. Po njemu, našem posredniku, svi koji su prihvatili poziv evanđelja mogu primiti obećanu i vječnu baštinu.

Sklapanje saveza stupa na snagu tek kad nastupi smrt žrtve. Bez smrti i krvi žrtve ono je bez učinka. Zato je i prvi, stari savez posvećen krvlju. Kad je Mojsije narodu pročitao sve zapovijedi saveza, poškropio je krvlju žrtava, s vodom i grimiznom vunom, knjigu saveza i sav narod. Rekao je, kao što izvješćuje Izl 24: „*Ovo je krv saveza na koji ste sada obvezani.*“ Ali nisu poškropljeni samo knjiga Zakona i narod. I šatorsko svetište i obredno posuđe, štoviše gotovo sve stvari čiste se krvlju. Tako to propisuje sam Zakon. *Prema tome, nema oproštenja ni očišćenja od grijeha* **pod Zakonom, u starom savezu** – *a da se ne prolije krv.*

Jednom žrtvovan – jednom ušao: bilo je svršeno

Bilo je potrebno da se šator, koji je doista slika nebeskoga svetišta, očisti krvlju. Ali za nebesko svetište bila je potrebna mnogo bolja žrtva. **Jer Krist, kao što je poznato, nije ušao u zemaljsko svetište koje su podigli ljudi, nego izravno u nebo, k Božjem prijestolju. Ondje se on kao veliki svećenik zauzima za nas. Pred Božjim licem.**

Nije onamo ušao da bi sebe uvijek iznova prinosio kao žrtvu. Tako je bilo s velikim svećenikom pod starim savezom, koji uvijek iznova ulazi, ne sa svojom vlastitom krvlju, nego s krvlju žrtvene životinje. Po tom redu svećeništva i žrtava Krist bi morao trpjeti mnogo puta.

Ne, Mesija se u vrijeme koje je Bog odredio jedanput pojavio na zemlji. Na svršetku vjekova, kad je staro došlo do svojega kraja. **Došao je da svojim dobrovoljnim predanjem samoga sebe na križu, kao savršena žrtva, problem grijeha riješi jedanput i konačno. Da svojom žrtvom grijeh, kao ono što nas odvaja od Boga i onečišćuje stvoreno, nepovratno ukloni. I to tako jedanput i neopozivo kao što je čovjeku određeno jedanput umrijeti, a zatim izaći pred Božji sud.**

Nijedan čovjek ne umire dvaput, pa tako ni Krist! Isto je tako jedanput Mesija umro jednom zauvijek kao žrtva, **da uzme na sebe grijehe mnogih ljudi. Da ih primi u sebe i odnese u smrt, da ih izbriše kao da ih nikada nije bilo. Grijeh je dokinut time što ga je on uzeo na sebe i odnio na križ u smrt, kao što je jarac s grijesima naroda bio poslan u pustinju, u zemlju smrti. On je grijeh odnio, izbrisao i dokinuo.**

Na veliki Dan pomirenja narod je čekao da se veliki svećenik vrati iz šatora, jer je tada Bog prihvatio i izvršio pomirenje za grijehe i oproštenje. Tako će i Krist ipak još jedan jedini put izaći iz nebeskoga svetišta: ne zato da bi onda ponovno ušao radi oproštenja grijeha. Ne, on će izaći i pojaviti se svima koji ga čekaju. Još jednom: **Ne da riješi problem grijeha, nego da njih, koji se pouzdaju u njega, potpuno spasi i uvede u nebesko svetište, u vječni Božji počinak.**

Poglavlje 10

Slabost nekadašnjih žrtava i Mesijina spremnost na žrtvu

Zakon sa svojim propisima o žrtvama i uputa za gradnju šatorskoga svetišta kao sjena su nečega većega. Naime savršenih stvari, koje su se sada objavile i došle u Kristu. Zato klane žrtve, koje se uvijek iznova, svake godine na veliki Dan pomirenja, prinose, nikada ne mogu učiniti savršenim. Cijeli narod toga dana dolazi k šatorskom svetištu u očekivanju oproštenja. Da je ondje bilo oproštenja i savršenstva, onda bi se cijelo žrtveno bogoslužje moglo okončati. Onda narod i svećenici više ne bi morali imati grižnju savjesti zbog neoproštenih grijeha. Na veliki Dan pomirenja – a i pri svakom drugom žrtvovanju – **krv jaraca i bikova nikako ne može ukloniti grijehe**. **Premda godišnji Dan pomirenja sa svojim žrtvenim obredima uvijek iznova podsjeća na grijehe! Ali trajnu sigurnost oproštenja i očišćenja nije mogao donijeti. Možda mir savjesti za godinu dana.**

Kad je Sin Božji došao na svijet, uputio je na riječi 40. psalma i pokazao da se one ispunjavaju u njemu samome: „*Žrtve životinja i prinose, Bože, zapravo nikada nisi htio. A meni si dao tijelo. Paljenice i žrtve za grijeh nisu ti se uistinu svidjele. Tada rekoh: Pogledaj me. Dolazim da ispunim tvoju volju za spasenjem. To je o meni već zapisano u svitku knjige Staroga zavjeta.*“ Te Božje riječi dolaze mnogo kasnije od Mojsijeva Zakona s njegovim propisima o žrtvama i najavljuju nešto novo i mnogo bolje.

Kad je rekao: „*U svim žrtvama nisi imao sviđanja, štoviše uopće ih nisi htio*“ (premda se prinose po Božjem Zakonu), Sin, koji je razumio Božje srce i Božju volju, tada je rekao: **„Evo, dolazim da ispunim tvoju volju za spasenjem“.**

Tako on u svojem čovještvu dokida prvi savez i njegovo žrtveno bogoslužje, da bi uspostavio drugi, novi i vječni savez. **Jer po Božjoj volji za spasenjem, koju je Mesija izvršio i ispunio, mi smo posvećeni. Očišćeni od grijeha. Učinjeni savršenima, da se približimo Bogu i da mu služimo. Po žrtvi Isusova tijela, prinesenoj jedanput, na križu na Golgoti.**

Sažetak: sveobuhvatno, vječno spasenje u novom i vječnom savezu

Svaki svećenik Staroga saveza svaki dan *stoji* ondje i vrši svoju službu. On uvijek iznova prinosi iste žrtve, koje međutim nikada ne mogu ukloniti

grijehe. A kako bi i mogle? Žrtvovane životinje ništa ne znaju o grijehu. Ali Krist, savršeni svećenik, prinio je jednu jedinu klanu žrtvu za grijehe: sebe samoga. Sveti i Bezgrješni. Njegova je žrtva **sve** popravila. Ne treba je ponavljati. Zato je zauvijek **sjeo**. Na Božje prijestolje. S desne strane Boga, koji slavi dobrovoljnu i jedinstvenu žrtvu svojega Sina. Ondje kod prijestolja on čeka dok mu svi njegovi neprijatelji ne budu potpuno podloženi. Jer neprijatelja ima mnogo, oni koji su ga razapeli i oni koji odbacuju njegovo djelo spasenja.

Jer samo jednom jedinom savršenom žrtvom on nas – nas koji vjerujemo – zauvijek je posvetio. Tako nas je doveo do svojega cilja. Trebali smo postati onakvi kakvima nas je htio imati. Nas, koje sam Bog posvećuje, da bismo bili zajedno s njim, u njegovu svetištu.

Upravo to Duh Sveti svjedoči riječima staroga proroka Jeremije: „*Ovaj ću savez s njima uspostaviti, govori Gospodin.* **Svoje ću zakone staviti u njihova srca i upisati ih u njihove misli**." I: „**Njihovih grijeha i njihovih bezakonja nikada se više neću sjećati.** *Oni su oprošteni, kao da se nikada nisu dogodili. Nikada vam ih više neću predbacivati ni uračunavati.*" Kad je, dakle, oproštenje izvršeno, kad ga je Bog izrekao i potvrdio, onda više nikada nije potrebna nikakva daljnja žrtva za grijeh. Cijelo je Aronovo žrtveno bogoslužje završeno, time je postalo suvišno, štoviše ništavno.

Život u Svetinji nad svetinjama

Sada je postignut velik cilj. Nešto što je oduvijek bila želja Božjega srca. Nebo, Božje prebivalište i prijestolna dvorana, otvoreno je. Za sve. Smijemo doći k njemu. Sada imamo puno pouzdanje i smijemo s povjerenjem, bez straha, doći u najunutarnjije nebesko svetište, pred Božje prijestolje. U vjeri. Još ne u tijelu. Po Isusovoj krvi. **Novim putom**, kojega prije nije bilo. Koji je živ. On ne vodi u smrt, nego u život. U Božju svetu i punu ljubavi prisutnost. Tim novim i živim putom smijemo neprestano ići naprijed. On sam, Isus, posvetio nam ga je i učinio slobodnim. Kroz zavjesu, koja u zemaljskom svetištu priječi pristup. Zato je zavjesa morala biti razderana. Isus nam je za života pokazao tko je Bog i kakvi bismo mi trebali biti, a nismo bili. U svojem je životu bio kao zavjesa koja još nije bila razderana. Tek njegova žrtva, njegova smrt za nas, oslobodila je put. Time je stari svećenički i žrtveni kult zauvijek završen.

I on je također *naš* veliki svećenik nad Božjim domom. On je za nas kod Boga. On nas uzima za ruku i uvodi nas u Božju prisutnost. On nas vodi i u Božjoj prisutnosti unatoč svim našim slabostima, pogreškama i grijesima koje

još doživljavamo. On za to preuzima svaku odgovornost, da bismo s pouzdanjem u nebeskom svetištu mogli moliti, klanjati se, odmarati se i slušati Boga.

Pa onda doista i neprestano idimo k Bogu! K njegovu prijestolju. Iskrena srca. Takva srca Bog traži. U punoj sigurnosti koju nam daruje samo vjera. Naša su srca doista očišćena njegovom krvlju. Savjesti koja nas neprestano optužuje zbog našega grijeha više nema. I čistom vodom Božje riječi oprani smo – naravno, u prenesenom smislu – od prljavštine grijeha.

Što bismo drugo trebali činiti, kao ljudi tako bogato obdareni, nego ispovijedati svoju nadu pred svojim bližnjima? Ne odustati od nje pod neprijateljstvom, nego je postojano čvrsto držati. **Nadu koja je sam Mesija, na Božjem prijestolju, odakle se upravlja svemirom. Nadu da će jednoga dana postati istinito i vidljivo ono što već danas posjedujemo u vjeri.** Jer nitko nije tako vjeran kao onaj koji nam je darovao to obećanje.

Da, pazimo jedni na druge s ljubavlju i brigom. Ne kao nadzor. Nego za međusobni poticaj: da činimo dobro iz ljubavi i zahvalnosti. Za ohrabrenje naših bližnjih. Okupljajmo se uvijek iznova i njegujmo zajedništvo, molimo se i klanjajmo se. Ništa nas ne bi smjelo moći spriječiti da to činimo što redovitije. Tako napredujemo u vjeri. Neki su to sasvim napustili, posustali su i u opasnosti su da odustanu i od vjere i nade. Hrabrimo se proaktivno jedni druge na zajedništvo i u nadi. **Jer veliki dan našega Gospodina Isusa i Boga sve je bliži**. Iz dana u dan.

Povratak u Stari savez i stari sustav žrtava i posljedice

Tko odustane od vjere i nade, svjesno i namjerno, taj ima ozbiljan problem. Jer jednom je smio spoznati istinu, ali je onda opet odbacuje. Ako je jednom spoznao Isusovu žrtvu, a onda je opet odbaci – za njega nema druge žrtve na koju bi se mogao pozvati. Koja ga žrtva onda još može spasiti? Za njega preostaje samo strašno iščekivanje Božjega suda. Jer stari sustav žrtava ne može osloboditi njegovu savjest. Preostaje samo iščekivanje nezaustavljive vatre suda, koja će pogoditi Mesijine neprijatelje. Već onaj koji je odbacio Mojsijev Zakon umire bez milosrđa na temelju iskaza svjedoka. Što mislite, kako će strašna biti kazna za onoga koji sada Sina Božjega, Isusa Mesiju, gazi nogama – kao da je prljavština? **I krv novoga i vječnoga saveza, koja posvećuje i čini savršenim, smatra nečistom?** I Duha, koji mu je nekoć donio tu milost i prosvijetlio ga o njoj, sada pogrđuje, kao da je to najgore što mu se dogodilo? To kažemo jer poznajemo onoga o kojem je Mojsije rekao u Pnz 32: „*Moja je osveta i odmazda*“, govori Gospodin. I također: „*Gospodin će suditi svojemu narodu*.“ U to ne može biti nikakve sumnje. Strašno je sa svojim grijesima, sa svojim odbacivanjem Mesije i njegove žrtve pasti u ruke živoga

Boga, nakon što je čovjek ipak jednom sve spoznao i vjerovao. Nitko neće moći izbjeći susret s Vječnim. Jedno je posve sigurno: smrt. A nakon nje sud. Svi će se susresti sa živim Bogom.

Podsjećanje na nekadašnju odlučnost i spremnost na patnju

Pogledajte ipak što ste sve već na svojem putu vjere podnijeli za Krista. Na početku, prije mnogo dana, kad vas je prosvijetlio Duh milosti, podnijeli ste neobično mnogo borbe i patnje. Ostali ste postojani u vjeri. Pogrđivali su vas zlim riječima, postupali s vama kao s posljednjim smećem i zlostavljali vas. Tako ste pred svima postali prizor. A kad to nije izravno pogodilo vas, vjerno ste stali uz one kojima se tako događalo. Utamničene zbog vjere podupirali ste kao da ste i sami u zatvoru. S radošću ste čak podnijeli i to što su vam oteli imovinu. **Znali ste da svi imate posjed koji je mnogo bolji i, prije svega, ostaje zauvijek.**

Ne bacajte sada svoje pouzdanje, svoje povjerenje i svoju nadu, kao oni koji odustaju od vjere. Javno stanite uz Isusa, Mesiju! **Jer vas čeka velika nagrada. Ustrajte!** Ta vršili ste Božju volju. Primili ste Mesiju Isusa. Sada ga i slijedite! Ostanite pri tome – da bi se Božje obećanje ispunilo u vašem životu. Do tada je još samo sasvim kratko vrijeme, kao što kaže prorok Habakuk. Onaj koji dolazi, Krist, doći će i – zauvijek okončati svaku patnju. Ima to svoj razlog što još nije tako daleko. I što on do danas još nije došao.

Ali „*pravednik će* **od vjere** *živjeti! A ako ustukne i odbaci vjeru, nemam u njemu sviđanja*.“ Ali mi ne pripadamo onima koji uzmiču, odustaju od cilja vjere i završavaju u propasti. Ne! Mi pripadamo onima koji vjeruju za potpuno spasenje. Mi čvrsto držimo vjeru u Mesiju koja spašava – dok Krist ponovno ne dođe.

Poglavlje 11

Živjeti od vjere – ustrajati u vjeri

Vjera je presudna. Ali što je točno vjera? Vjera je čvrsto uvjerenje, postojano pouzdanje, štoviše, tako reći, unaprijed uzimanje onoga čemu se čovjek nada – i što će doći. Za vjeru je ono buduće već kao da se ostvarilo.

Vjera je biti uvjeren, osvjedočenost o onome što se ne vidi. Ili se još ne vidi. To ću vam pokazati na ohrabrujućim primjerima naših predaka, ljudi kao što smo mi. U njima je vjera živjela. Nije usahnula kad je postalo teško. I kod vas je teško i puno izazova. Zato: uzmite ih za uzor.

Samo vjera shvaća da je svijet nastao po Božjim riječima stvaranja. Nitko od nas ljudi nije bio ondje niti je to vidio. Iz ničega je stvorio svijet.

Abel

Vjerom je Abel na početku povijesti čovječanstva prinio Bogu ugodnu žrtvu od životinje. To je za Boga bila veća žrtva od žrtve njegova brata Kajina. Kajin je prinio plodove koji su izrasli iz zemlje. Bog je time što je prihvatio klanu žrtvu posvjedočio da je Abel pravedan, a Kajin nije. Abel i njegova žrtva i danas – premda je to bilo tako davno – imaju egzistencijalnu poruku: kao grješnicima potrebni su nam oproštenje i novi početak po žrtvi za nas. A to je Krist, kao što sam to opširno opisao.

Henoh

Vjerom je Henoh prenesen na nebo k Bogu. A da nije umro. Kao živ čovjek otišao je k Bogu na nebo. Zašto? Jer je Bog imao veliko zadovoljstvo u njegovu životu i htio ga je imati kod sebe – za razliku od mnogih njegovih suvremenika. Bez vjere nikada se ne može ugoditi Bogu. Tko dolazi k Bogu, tko mu se pokušava približiti, mora, naravno, vjerovati da on postoji. Ali ne samo to. Mora vjerovati i da Bog nagrađuje one i odgovara onima koji ga iskreno i ustrajno traže.

Noa

Noa je od Boga dobio zapovijed da sagradi velik brod, korablju. Na suhom. Nigdje mora na dohvat. Samo je u vjeri mogao učiniti tako nešto. Upozoren od Boga, gradio je mnogo desetljeća u tjeskobnom iščekivanju onoga što ga

čeka. Ni u najsmjelijim maštanjima nije to mogao zamisliti. Time što je slušao Boga, stao je na njegovu stranu. Ujedno je – time što je poslušno gradio korablju – osudio bezbožnost ljudi koji nisu slušali Boga. Tako je postao pravednik. Iz vjere.

Abraham

I Abraham je samo vjerom mogao biti poslušan. Nakon što je čuo Božju zapovijed, napustio je svoju domovinu. Krenuo je a da nije znao gdje je cilj. U mjesto koje je trebao primiti od Boga u baštinu.

Vjerom je lutao zemljom koja mu je bila obećana u baštinu. Kao gost živio je u nepoznatom kraju, u šatorima. Sa svojim sinom Izakom i unukom Jakovom. Svi su oni bili baštinici istoga obećanja koje je dobio Abraham.

Boravili su kao nomadi u tuđoj zemlji. Ali su gledali dalje. Očekivali su **grad** koji ima čvrste i vječne temelje. Grad koji nisu sagradili ljudi, nego sam Bog.

Sara

Samo je vjerom Sara, premda je već bila prestara, još mogla dobiti dijete. Samo zato što je vjerovala da je Bog vjeran i da uvijek ispunjava svoje obećanje. To opet znači da od Abrahama, koji je također bio prestar, više nije moglo biti začeto dijete. Ipak su se od njega, unatoč njegovoj starosti, rodili nebrojeni. Onako kako je Bog obećao i prorekao. Bilo ih je toliko koliko zvijezda na nebu ili pijeska na morskoj obali, slikovito rečeno.

Praoci

Ti su praoci umrli u vjeri. Doduše, živjeli su od snage obećanja baštine. Ali nisu je još mogli zaposjesti. Baštinu su vidjeli, takoreći, izdaleka. Njihov je nomadski život svjedočio da su u zemlji stranci, bez građanskih prava. Tko tako živi, jasno pokazuje da traži drugu, štoviše bolju **domovinu**. Ne onu odakle su došli. Onamo su se mogli vratiti u svako doba. Ali kao stranci u Kanaanu gledali su dalje. Prema gore. Tražili su pogledom **nebesku domovinu**. Gdje Bog prebiva. Zato se Bog ne stidi da ga se naziva Bogom tih triju praotaca Izraela. Naziva ga se Bogom Abrahamovim, Izakovim i Jakovljevim. *K njemu su bili na putu u vjeri. Zato im je Bog u nebeskoj domovini pripravio grad. Vječni dom.*

Samo je vjerom Abraham izdržao najveću kušnju vjere u svojem životu: kad je prinosio na žrtvu jedinoga sina, Izaka, nositelja obećanja. Bog mu je obećao da je po njemu osigurano potomstvo. Abraham je drhtava srca pristupio žrtvovanju. Jer je znao da Bog može i mrtve uskrisiti. Premda je sam Bog

u posljednjoj sekundi zaustavio žrtvovanje Izaka, bilo je to kao da ga je izvršio. **Abraham je svojega sina Izaka mogao zagrliti kao da je uskrsnuo od mrtvih.**

Vjerom je Izak blagoslovio svoje sinove Jakova i Ezava s obzirom na buduće stvari. Jednako je u vjeri Jakov prije svoje smrti blagoslovio oba Josipova sina. Svakoga posebno. I pritom se poklonio Bogu. Josip je na samrtnoj postelji u vjeri unaprijed vidio kako će svi Izraelci napustiti Egipat. Zato je mogao naložiti da se tada ponesu njegove kosti, da nađu počinak u Kanaanu.

Mojsije

Vjerom su Mojsijevi roditelji skrivali svoje dijete više od tri mjeseca. Vidjeli su da Bog s njim namjerava nešto posebno. Zato se nisu bojali faraona, koji je naredio smrt sve novorođene muške djece. Vjerom se odrasli Mojsije odrekao, štoviše upravo odbio, da ostane sin faraonove kćeri. Prešao je na drugu stranu i stao uz svoj narod Izrael. Htio je s njima nositi njihovu sramotu i njihovu patnju. Tako je odbacio privremeni i prolazni užitak grijeha na faraonovu dvoru. Sramotu Kristovu – ako to promatramo i tumačimo iz današnje perspektive – smatrao je većim bogatstvom od egipatskih blaga. Mojsije je gledao naprijed, na nagradu u Kanaanu. Nije se bojao faraonova bijesa i progona kad je ubio jednoga Egipćanina. Ostao je postojan u očekivanju da će njegov narod doživjeti oslobođenje. Čak i onda kad je pobjegao iz Egipta i proveo punih 40 godina u pustoj zemlji. Vjerovao je i tako gledao na Boga, Nevidljivoga, kao da ga vidi izravno pred svojim očima. U vjeri je, kad se vratio u Egipat, svetkovao Pashu. I onda krvlju janjeta premazao dovratnike – da bi svi prvorođenci bili zaštićeni od anđela smrti.

Vjerom je sav Izrael prošao kroz Crveno more, koje se razdvojilo. Kao po suhom. Egipćani, koji su ih progonili, pokušali su isto. Za njih vjera nije imala nikakvu ulogu. Zato su poginuli u valovima koji su se obrušili.

Vjerom su se srušile zidine Jerihona, prvoga grada u Kanaanu na koji su naišli. Nakon što su sedam dana obilazili oko grada.

Rahaba

Jedna bludnica, Rahaba, koja je stanovala u zidinama toga grada, nije poginula kao drugi u njemu. Jer je vjerom u najvećoj opasnosti pružila sklonište dvojici izraelskih uhoda. Vidjela je da Bog štiti Izrael i da nitko ne može opstati pred njima. Prepoznala je Boga Izraelova kao pravoga Boga.

Mogao bih reći još toliko mnogo. Pripovijedati o **Gideonu, Baraku, Samsonu, Jiftahu, Davidu i Samuelu, a i o prorocima**. Kako su vjerom

pobjeđivali kraljevstva. Činili pravednost protiv svake nepravde. Postizali obećanja. Svladavali lavove. Gasili vatru. Izmicali progonu mačem. I u potpunoj slabosti ponovno dolazili do snage. U borbi i ratu postajali su jaki. Potiskivali su mnoštva napadača. A žene su po uskrsnuću dobile natrag svoje mrtve. Drugi su bili mučeni i nisu prihvatili oslobođenje. Da ne bi zanijekali svoju vjeru. **Jer su vjerovali u bolje uskrsnuće – ono za vječni život.** Drugi su bili izrugivani i bičevani. Bili su u okovima i u tamnici. Drugi su bili kamenovani, prepiljeni, obezglavljeni. Lutali su u ovčjim i kozjim kožama. Trpjeli su veliku oskudicu. Pritješnjeni. Zlostavljani. Za svijet nisu imali ni vrijednosti, ni značenja, ni ugleda. Lutali su po pustinjama i gorama. Skrivali se u špiljama i zemljanim rupama.

Svi koje sam ovdje spomenuo, čija je vjera bila posvjedočena, još nisu primili ono što im je bilo obećano. Zašto? Jer je Bog predvidio nešto bolje. Za nas! Na to su morali čekati. Da bismo i mi baštinili i pripadali. **Sada se, dakle, oni i mi zajedno dovodimo do cilja. U Novom savezu. Svi mi sada zajedno dobivamo nešto mnogo bolje od onoga što je nekoć bilo obećano.** *Ne komad zemlje u Izraelu, nego nebesku domovinu, novu zemlju s novim gradom.*

Poglavlje 12

Duhovni maraton

Kao u areni, okruženi smo tolikim svjedocima i mučenicima vjere. Svi su oni uzori za nas. Dokaz da se vjera i ustrajnost isplate. **Premda više ne žive u našem svijetu, povezani smo s njima vjerom. Zato ne odustanimo od trke vjere i preuzmimo od njih štafetnu palicu. Trčimo dalje. Pustite i odbacite ono što smeta.** Svaki beskorisni i otežavajući teret koji nas koči odložite. Svaku smetnju i zavođenje zanemarite. Prije svega i grijeh, koji nas tako lako zapliće i dovodi do posrtanja. Odustajanje ne smije biti opcija!

Gledajte naprijed, na Isusa! Ne gledajte ni lijevo ni desno. Samo na njega. On je najveći. On stoji na čelu svih vjernika i junaka vjere. On je trčao u vjeri. Sve do cilja. On je Početnik i Dovršitelj vjere. U našem je životu on pobudio vjeru i vodi nas do cilja. Ništa ga nije moglo od toga odvratiti. Za sramotu nije mario. Strašni je **križ** izdržao. Jer je gledao na veliku radost koja ga je čekala: da sjedne s desne strane Boga. I na radost da nas, mnoge sinove i kćeri, svojom smrtnom mukom uvede u slavu. Mislite više na onoga koji je morao podnijeti tako silno protivljenje i otpor zlih ljudi protiv sebe. *Ipak je stigao do cilja. Ako je on vaš uzor, onda nećete posustati ni umoriti se.*

Otporom i diskriminacijom Bog se služi da nas učini jakima

Vi se još niste, kao Isus, oduprli do krvi i izdržali protiv otpora. Protiv grijeha otpada od Isusa, Mesije. Zaboravili ste opomenu koja vam govori kao sinovima i kćerima: „*Sine moj, pozdravi kao blagoslov kad te Gospodin ne ostavlja onakvim kakav jesi. Ne posustaj kad Gospodin ponekad mora s tobom postupati strogo. To se događa iz ljubavi, jer on bezuvjetno ljubi svoje sinove i kćeri. Ako uopće ne doživljavate ukor i odgoj, onda uopće niste sinovi i kćeri nebeskoga Oca.*“

Naši tjelesni roditelji također su nas odgajali. Kad je trebalo, strogo. I njih smo slušali. Ne bismo li se onda trebali podložiti svojemu nebeskom Ocu i prihvatiti njegov odgoj? On je Otac duhova. Njemu su na raspolaganju svi anđeli, koji nam služe. Čak i ako to ne vidimo. Naš mu je odgoj važan. On se brine za to. Za to mu je sve na raspolaganju. Recimo od srca da njegovoj dobroj ruci. Čak i ako je ponekad teško. Tada ćemo živjeti. Zauvijek.

Naši tjelesni roditelji odgajali su nas i kažnjavali prema svojim ljudskim i pogrešivim mogućnostima. Samo nekoliko godina. Bog nas odgaja bez

pogreške, dok ne stignemo do cilja. Ne samo u duhovnom djetinjstvu. Nego i onda kad je čovjek već dugo na putu vjere. Zašto? Da bismo mu bili sve sličniji. Njegovu jedinstvenom božanskom biću i njegovoj svetosti. **Božji je stegovni odgoj priprema za budućnost, a nikada kazna za prošlost.**

Takav odgoj, kad čovjek prolazi kroz teška vremena, nije razlog za radost. Prije razlog za žalost, ako smo iskreni. Ali u njemu nezaustavljivo raste u našem životu dragocjen plod koji je Bogu ugodan. Ako ne bježimo od njegova odgoja. Jer ako teškoće prihvatimo iz njegove ruke i u njima se strpljivo vježbamo, bit ćemo promijenjeni. Na dobro. Čak i ako to sami ne zapažamo ili ne želimo priznati.

U Iz 35 kaže se: „*Zato uspravite klonule ruke i iznemogla koljena i hodajte ravnim putem*“. Inače bi umorni i plašljivi još skrenuli s puta, umjesto da hromi budu izliječeni.

Držite se zajedno! Borite se odlučno sa svim Isusovim sljedbenicima za mir među sobom. Isto tako i za svetost, tako da mrzite svaki grijeh i udaljite se od svega što nije ugodno Bogu. Ako grijeh ne mrzimo i ne ostavimo ga, **nećemo** gledati Boga kao svojega Oca u onaj veliki dan.

I pazite jedni na druge da nitko od vas ne živi izvan Božje milosti i da svoje spasenje i život ne čini ovisnima o sebi i svojim djelima. Ili da ponovno ne padne u Zakon, u Stari savez.

Pazite da ne izraste nikakav otrovni korijen gorčine i zloće jednih protiv drugih. Najprije neupadljiv i skriven u srcu. A onda, kad raste dalje, uznemiruje zajednicu vjernika, negativno utječe na mnoge i truje ih.

Nitko među vama neka ne bude bludnik koji krši brak ili zavodi žene. Svi neka uvijek budu vjerni svojemu bračnom drugu.

Nitko od vas neka ne bude netko komu ništa nije sveto. Pa ni Bog. Kao Ezav, koji je svoje prvorodstvo prodao budzašto za obično jelo od leće. Ubrzo nakon toga shvatio je kakav je lakomislen čin učinio. Unatoč suzama i revnom hrvanju nije došao do preokreta u svojem ponašanju i do pravoga obraćenja.

Zašto se isplati ne odustati

Spoznajte svoj položaj spašenih onako kako vam ga je Bog darovao. Vi kao Mesijini sljedbenici niste došli k Starom savezu, koji je nekoć počeo u strahu i užasu. Kod vidljive gore, Sinaja, koja se nije smjela dotaknuti.

- Na kojoj je gorjela vatra.
- Ondje je bio velik oblak.
- Mrak i tama obavijali su je.

- Oko nje je hučala strahovita oluja.
- Gdje se čuo jak zvuk trube.
- I jak i jasno čujan glas.

Slušatelji više nisu mogli podnijeti te riječi i molili su da im se više ne upućuju. Ako bi neka životinja samo dotaknula goru, trebala je biti ubijena. Cijela drama na gori Sinaju nakon grijeha idolopokloničkoga štovanja zlatnoga teleta bila je tako zastrašujuća da je čak i Mojsije priznao: drhtim od straha pred Gospodinovim gnjevom.

Vi sljedbenici Mesije Isusa: Bog vam je darovao veličanstveni Novi savez. Pred vama se otvorilo nešto sasvim novo, širok obzor. Duhovna, još nevidljiva stvarnost, koja ipak nadmašuje sve što ikada možemo zamisliti. Došli smo na goru Sion, gdje Bog prebiva:

- **U grad živoga Boga, u nebeski Jeruzalem.**
- **K desecima tisuća nebeskih glasnika, Božjih anđela, na velikom radosnom i svečanom blagdanskom okupljanju.**
- **K zboru prvorođenaca svih otkupljenih, koji su zapisani na nebesima.**
- **K samomu Bogu, sucu svih ljudi, koji nas je posvetio i pozvao.**
- **K pravednicima, koji su umrli i već stigli do nebeskoga cilja.**
- **K Isusu, Mesiji. Posredniku Novoga saveza.**
- **I k njegovoj krvi. Ona govori mnogo bolje od Abelove, koja je vapila za osvetom. Kristova krv čini nas posve čistima i svetima.**

Pazite da ne odbijete onoga koji vam je s neba progovorio u Isusu. Oni koji su nekoć na gori Sinaju i u pustinji slušali Božji glas sa zemlje, ali su ga odbacili, nisu mogli umaknuti. Ako mi slušamo Božji glas s neba po Isusu i odbacimo ga, onda ćemo tim više morati polagati račun.

Taj je glas nekoć potresao zemlju. Poslije je po proroku Hagaju prorekao: „*Još jednom ja ću potresti ne samo zemlju nego i nebo.*“ Tim će potresom proći sve stvoreno. **Ali u tom potresu tada će se pokazati ono što odolijeva potresu i ne prolazi. Po Mesiji mi primamo nepokolebljivo kraljevstvo, koje ostaje zauvijek.**

Za to svaki dan zahvaljujemo Bogu! Milošću služimo tom Bogu. Činimo to onako kako se sviđa **njemu**, a ne nama samima. Sa strahopoštovanjem i štovanjem kakvo samo Bog zaslužuje. Ne u strahu, ali s poštovanjem. Jer već u Pnz 4,24 kaže se: „*I za nas je Bog, kojemu pripadamo, kao oganj koji proždire. Bog koji revnuje.*“ Ali oganj koji proždire ne želi nas uništiti – ta mi živimo u Novom savezu –, nego želi primiti naše duhovne žrtve zahvale.

Poglavlje 13

Kako trebamo živjeti?

Živite ljubav prema svoj braći i sestrama u vjeri. Pokažite to gostoljubivošću. Pozivajte jedni druge velikodušno. Tako su neki od vas – a da to nisu znali – ugostili anđele. Oni su, kao što sam već rekao, u službi za nas djelatni ondje kamo ih šalje naš nebeski Otac. Mogli biste propustiti posjet anđela ako ne otvorite svoje kuće i ako niste gostoljubivi.

Sjećajte se zatvorenika i **brinite se za njih**. I to tako kao da ste s njima zajedno u zatvoru. Sjećajte se i onih koje u tamnici zlostavljaju i muče i koji to moraju iskusiti na svojem tijelu.

Bračni savez i bračni život neka se poštuju i cijene. U svim vidovima zajedničkoga života. Bračna postelja i radosti spolnosti pripadaju samo bračnom paru. Spolnost neka bude dobrovoljna i bez prisile. Za jačanje bračnoga saveza. Bludnicima i preljubnicima, koji svoj ili tuđi bračni savez krše spolnošću s drugim ženama ili muškarcima ili si dopuštaju proizvoljnu spolnost bez bračnoga saveza – njima će Bog suditi, a da neće zažmiriti ni na jedno oko.

Živite i djelujte bez ljubavi prema novcu. Budite zadovoljni onim što imate. Nema smisla htjeti posjedovati sve više prolaznoga. Unatoč oskudici, siromaštvu i gladi jedno ostaje – Božje obećanje: „**Neću te zaboraviti i neću te ostaviti.“ Zato možemo hrabro i odlučno reći: „Gospodin je naš pomoćnik. Ne trebamo se bojati. Što nam mogu učiniti ljudi?**“

Neka vas ohrabre zalaganje, vjera i vjernost onih koji su vam navješćivali riječ, Božje evanđelje. Pogledajte kako su do kraja svojega života ostali u vjeri. Slijedite njihov primjer.

Isus Krist, naš Mesija, ostaje uvijek isti: u onome što jest, što navješćuje i što je obećao. **On je jučer, dakle u svoje zemaljsko vrijeme, kao i danas u našoj svakodnevici i u svu vječnost, na cilju povijesti spasenja, isti vjerni i istiniti Gospodin.**

Novo bogoslužje

Ne dopustite da vas raznovrsne i tuđe nauke odvlače i zaokupljaju. One vas mogu otrgnuti od nasljedovanja Mesije. Nema smisla htjeti rasti u vjeri određenim jelima. Takvo nešto vanjsko i vidljivo pripadalo je naravi Staroga

saveza. To je jednostavno bilo beskorisno. Naše srce učvršćuje i jača Božja milost. Jer mi imamo duhovni, bolji, ali nevidljivi žrtvenik. S njega jedemo. Jedemo i uživamo u prenesenom smislu, duhovno i u vjeri, od Mesijine milosti i od njegove nevidljive prisutnosti. Tu povlasticu ne poznaju – a nemaju na nju ni pravo – oni koji još vrše svoju službu u vidljivom Hramu.

Žrtvene životinje žrtve za grijeh, čiju krv veliki svećenik unosi u svetište, spaljuju se izvan tabora. Tako je i Isus trpio izvan grada Jeruzalema i podnio križ. Kad nas je svojom prolivenom krvlju očistio i posvetio.

Izađimo zato k njemu. Ostavimo potpuno za sobom stari sustav prvoga saveza. Čak i ako to donosi sramotu i ako će nas ponešto stajati. Nositi njegovu sramotu nikada nije uzaludno.

Gledajmo naprijed, štoviše prema gore. Jer na zemlji nigdje nemamo trajnoga grada u kojem smo kod kuće. Mi smo stranci i tako nas i gledaju. Mi smo na proputovanju prema budućem gradu. Nebeski Jeruzalem, grad našega velikog kralja, već nas čeka.

Ako živimo u toj nadi, prinosimo Bogu duhovne žrtve hvale i zahvale. U svako doba. Na svakom mjestu. Sami i zajedno. Ne žrtve životinja na vidljivom žrtveniku. Ne. Izgovorene i otpjevane riječi zahvale, hvale i klanjanja. Sjetite se: Bog prebiva u hvalama svojega naroda.

Kad prinosite takve žrtve, riječima, onda nipošto ne zaboravite materijalne žrtve – kojima činite dobro potrebitima ili im financijski pomažete. U takvim žrtvama, koje vas nešto stoje – vrijeme, novac, snagu – i koje možda znače odricanje, naš Bog ima posebno zadovoljstvo. Tko nije spreman prinositi takve žrtve, njegove žrtve hvale i zahvale malo vrijede.

Vaši predstojnici

Slijedite svoje duhovne predstojnike i nemojte ih stalno kritizirati. Ta oni vas samo žele zaštititi od opasnosti, da biste ostali zdravi i postojani u vjeri. Morat će pred Bogom položiti račun o tome kako su dobro i revno izvršavali tu zadaću. **Cijenite, dakle, i poštujte njihovu službu. Tada je mogu vršiti s radošću.** To bi vam bilo vrlo korisno. Mnogo bolje nego da je vrše uzdišući ili samo iz puke dužnosti.

Molite za nas! Želimo u svemu činiti ono i živjeti onako kako je Bogu ugodno. Molite još više za mene! Tada ću uskoro opet moći biti kod vas.

Poslanica Hebrejima ukratko:

Bog mira izveo je našega Gospodina Isusa iz sramotne smrti na križu. Njegova je krv utemeljila novi, bolji, štoviše vječni savez. On je veliki pastir

svojih ovaca. Mnoge od svojih sljedbenika on će uskoro sam izvesti iz smrti. Onda kad ponovno dođe. Tada će ih uvesti u vječnu domovinu, kao pastir svoje ovce. Past će ih na izvoru života.

Ako je Bog Isusa izveo iz smrti, onda on može i želi biti prisutan i djelotvoran i u vašem životu. On nas može – i za to molimo – potaknuti i opremiti za dobra djela. Tako vršimo njegovu volju. Sve je to moglo postati stvarnost samo po Isusu Kristu. Njemu, našem jedinstvenom Otkupitelju, pripadaju slava i čast zauvijek.

Podnesite opomene u mojoj poslanici! Ta pisao sam vam s malo riječi i nastojao biti što kraći. Moglo se napisati još mnogo više.

Naš brat Timotej pušten je na slobodu. Zajedno ćemo uskoro biti kod vas i napokon vas opet vidjeti. Pozdravite sve svoje duhovne predstojnike. Jednostavno sve svete u Kristu. Pozdravljaju vas sveti iz Italije. Pripadamo jedni drugima! Držimo se zajedno!

Milost sa svima vama! Amen.

Druge knjižice ove vrste naći ćete na mrežnoj stranici: www.hans-joerg-ronsdorf.de